

IZVJEŠTAJ O
POTREBAMA I
PROBLEMIMA DJECE I
MLADIH NA
PODRUČJU GRADA
GLINE 2023. GODINE

Naručitelj: Humanitarna udruga „Ljudi za ljude“

Marita Grubišić-Čabo, Dora Petrović, Marija Klara Sedlar, Jana Šimon

30.6.2023.

Sadržaj

Uvod	2
Metodologija istraživanja.....	2
Socioekonomski status sudionika.....	6
Prometna povezanost.....	10
Dobrobit djece i mladih u Glini	13
Problemi djece i mladih u Glini.....	20
Budućnost djece i mladih u Glini.....	23
Slobodno vrijeme djece i mladih u Glini.....	29
Interes za otvaranje centra za mlade u Glini.....	34
Zaključak i implikacije	47
Literatura.....	53

Uvod

Istraživanje potreba i interesa djece i mladih u Glini provedeno je s ciljem prikupljanja podataka o djeci i mladima za potrebe otvaranja Kuće za kulturu i mlade (KKM). Nacrt istraživanja su osmislile autorice izvještaja, a istraživanje je provela humanitarna udruga „Ljudi za ljude“. Anketnim upitnikom prikupljeni su osobni podaci o djeci i mladima, informacije o njihovom materijalnom stanju, školskom uspjehu i načinima na koji putuju do škole, gdje vide svoju budućnost, razina njihove dobrobiti, problemi s kojima se susreću, kako provode slobodno vrijeme i koja su njihova viđenja o idealnom centru za mlade u Glini. Specifični kontekst grada relevantan za interpretaciju ovog izvještaja uključuje pandemiju COVID-19 (u trajanju od ožujka 2020. do svibnja 2023.) , kao i potres koji je pogodio Glinu u prosincu 2020. godine. Ciljana skupina bili su djeca i mladi u Osnovnoj i Srednjoj školi Glina.

Metodologija istraživanja

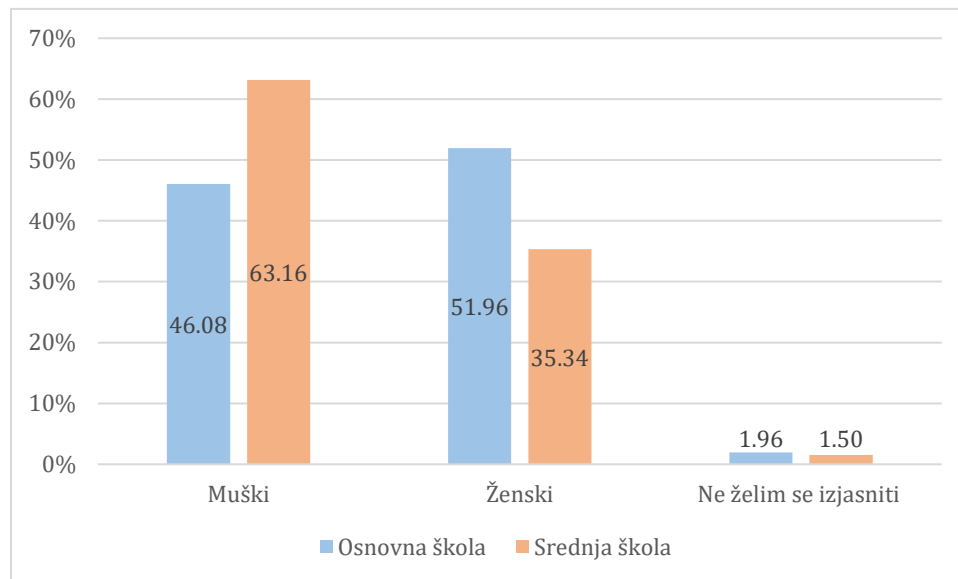
Za potrebe istraživanja konstruirana su dva anketna upitnika, jedan za učenike osnovne i jedan za učenike srednje škole. Upitnici se minimalno razlikuju, a s ciljem prilagodbe određenih pitanja mlađoj dobi učenika u osnovnoj školi, dok se istovremeno ostavila mogućnost usporedbe između sudionika s obzirom na razinu školovanja u kojoj se trenutno nalaze. Upitničko istraživanje je provedena u osnovnoj i srednjoj školi u Gradu Glina u *online* formatu, u periodu od svibnja do lipnja 2023. godine. Ispunjavanje iste bilo je anonimno i dobrovoljno. Analiza prikazana u izvještaju rađena je na deskriptivnoj razini obrade podataka korištenjem programa R i Microsoft Excel.

Opis uzorka

Anketi je ukupno pristupilo 235 sudionika, od čega je 133 srednjoškolca i 102 osnovnoškolca.

Slika 1

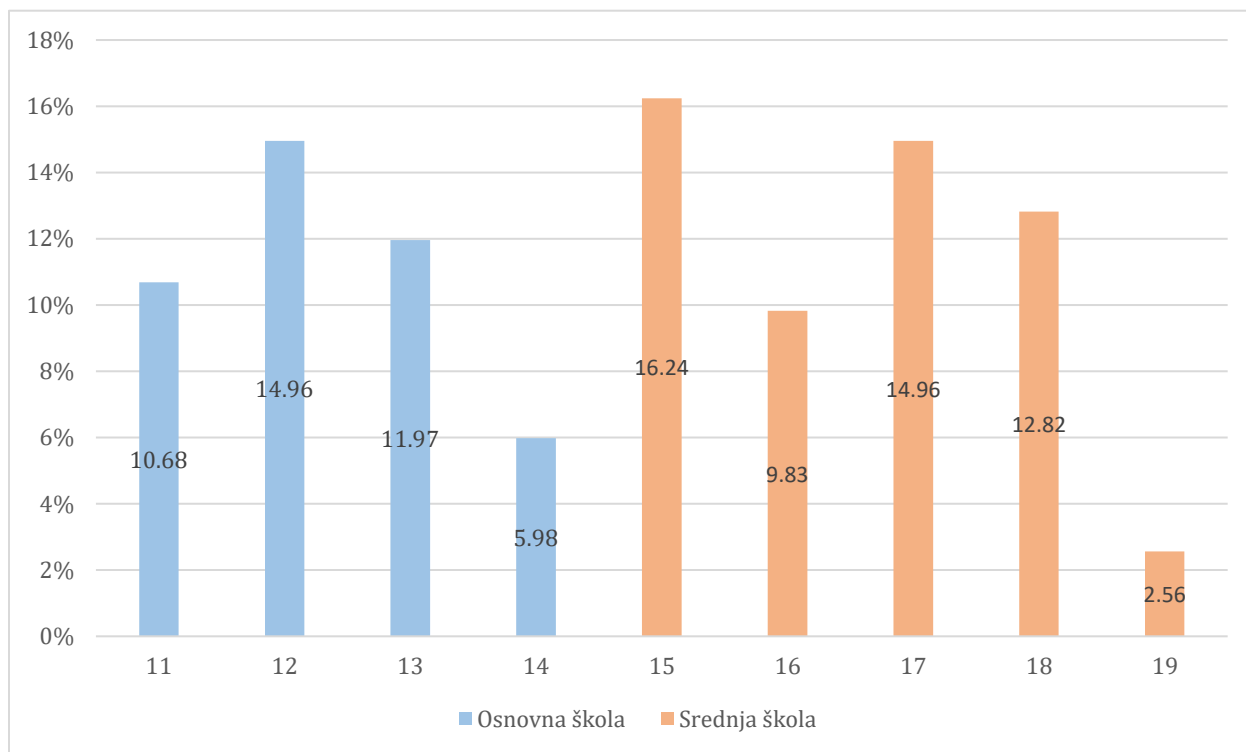
Spol sudionika (%)

Sudionica je u uzorku osnovnoškolaca bilo 51.96%, dok ih je u uzorku srednjoškolaca bilo nešto manje, 35.34%. Neovisno o trenutnoj razini obrazovanja, malen postotak, nešto manje od 2%, ih se nije htio izjasniti.

Slika 2

Dob sudionika (%)

U uzorku je najveći broj sudionika u petnaestoj godini života, nakon čega slijede sedamnaestogodišnjaci i dvanaestogodišnjaci. Zatim, 12.82% sudionika je u dobi od osamnaest godina, dok ih je 11.97% navršilo trinaest godina života, nakon čega ih je nešto manje koji su navršili jedanaest i šesnaest godina. Najmanji broj sudionika je onih s četrnaest godina života, odnosno navršenih devetnaest.

Tablica 1

Prikaz školskog uspjeha učenika osnovne i srednje škole u Glini u prošloj školskoj godini (%)

	Osnovna škola	Srednja škola
Ponavljjanje razreda	0.00	0.00
Dovoljan	1.94	0.75
Dobar	14.56	18.05
Vrlo dobar	44.66	48.87
Odličan	36.89	32.33

Kada se pogleda školski uspjeh u prethodnoj školskoj godini u Tablici 1 (za koju vrijedi: što je tamnija crvena boja, to ona označava veći postotak u tablici) možemo uočiti da su djeca i mladi najčešće prošli razred s vrlo dobrim ili s odličnim uspjehom. U srednjoj je školi nešto više njih prošlo s dobrim uspjehom od onih u osnovnoj, dok je nešto malo veći postotak djece u osnovnoj školi kojima je na kraju prošle godine bila zaključena ocjena dovoljan. Nitko od sudionika nije ponavljao razred.

Tablica 2

Naselja u kojima žive djeca i mladi (%)

	Osnovna škola	Srednja škola
Dragotina	0.98	Staro Selo, Topusko 0.75
Crni Lug	0.98	Crni Potok, Topusko 0.75
Majski Trtnik	0.98	Vrginmost 1.50
Stara Drenčina	0.98	Gvozd 1.50
Jukinac	3.92	Sisak 2.26
Glina	91.18	Hrvatsko Selo 3.01
		Topusko 9.77
<i>Mjesta u gradu Glina:</i>		Petrinja 12.03
		Glina 67.67
Gornji Viduševac	4.30	
Maja	4.30	<i>Mjesta u gradu Glina:</i>
Prekopa	4.30	Gornji Viduševac 5.56
Šatornja	4.30	Dolnjaki 2.22
Gonje Selište	3.23	Gradsko naselje 2.22
Brestik	2.15	Prekopa 2.22
Marinbrod	2.15	Kozaperovica 1.11
Donji Klasnić	1.08	Bijele vode 1.11
Kozaperovica	1.08	Brestik 1.11
Mali Gradac	1.08	Brezovo polje 1.11
Martinovići	1.08	Donji Klasnić 1.11
Novo selo Glinsko	1.08	Donji Viduševac 1.11
U školi	1.08	Donje Selište 1.11
		Prijeka 1.11
		Jukinac 1.11
		Maja 1.11
		Mali Gradac 1.11
		Martinovići 1.11
		Velika Solina 1.11
		Viduševac 1.11
		Živim na selu 1.11

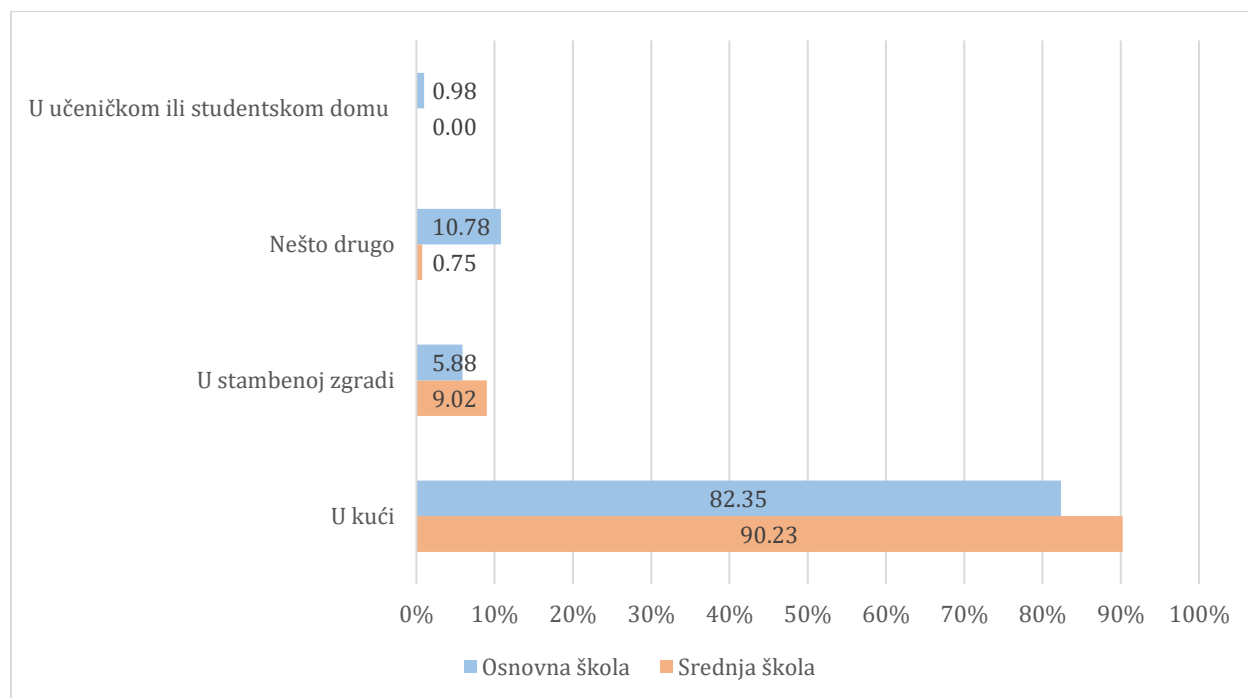
Jedan učenik srednje škole napisao je kako živi na selu, dok je veliki dio sudionika napisao kako živi u Glini. Međutim, iako ih je manji broj, oni koji jesu naveli kvart ili neko drugo mjesto van samoga grad ukazuju kako ipak postoji dio djece i mladih koji ne žive u centralnom dijelu Gline, što im otežava ne samo odlazak do škole, već i do središnjih sadržaja za provođenje slobodnog vremena.

Socioekonomski status sudionika

Kako bismo dobili uvid u socioekonomski status sudionika ankete ispitali smo učenike gdje stanuju, s kime, koji je najveći stupanj obrazovanja i zaposlenje roditelja sudionika, te da procjene vlastito materijalno stanje u usporedbi s drugima u svojem okruženju.

Slika 3

Prikaz stanovanja djece i mladih (%)

Kao što je vidljivo na Slici 3, velika većina djece i mladih u Glini živi u kući. U kategoriji „Nešto drugo“, učenici osnovne škole naveli su kako žive u kamp kućici (6.86%), u školi (2.94%) i u drvenoj kući (0.98%). U srednjoj je školi pak jedan sudionik (0.75%) naznačio kako živi u kontejneru.

Tablica 3

Prikaz članova kućanstva djece i mladih (%)

	Osnovna škola	Srednja škola
S oba roditelja	65.69	66.17
S oba roditelja, bakama, djedovima i rođacima	13.73	19.55
Samo s majkom	4.90	6.02
Samo s ocem	1.96	3.01
S majkom i drugim rođacima	0.98	2.26
S majkom i poočimom / maminim partnerom	1.96	1.50
S majkom i poočimom / maminim partnerom te drugim rođacima	0.98	0.00
S ocem i pomajkom / tatinom partnericom	0.98	0.00
S ocem i pomajkom / tatinom partnericom te drugim rođacima	1.96	0.75
S bakama, djedovima ili drugim rođacima	0.98	0.75
Bez odgovora	5.88	1.50

Najveći broj sudionika živi s oba roditelja, nakon čega slijede oni koji uz roditelje žive još i s rodbinom, bakama ili djedovima. Sudionici u osnovnoj školi naznačili su kako njih 63.72% živi s braćom ili sestrama, dok je za srednjoškolce taj udio 75.94%.

Tablica 4

Broj braće i sestara s kojima žive osnovnoškolci i srednjoškolci u Glini (%)

	Osnovna škola	Srednja škola
1	31.37	42.86
2	20.59	24.81
3	4.90	6.77
4	0.98	0.00
5 i više	5.88	1.50

Nadalje, kada se djecu koja pohađaju osnovnu školu pitalo o broju braće ili sestara s kojima žive, najveći postotak, njih 31.37%, označilo je kako živi s jednom sestrom ili bratom, nakon čega slijedi postotak onih koji žive s dvoje (20.59%). Slično je stanje i kod srednjoškolaca, kojih nešto veći postotak živi s troje braće ili sestara.

Tablica 5*Najviši završeni stupanj obrazovanja oca (%)*

	Osnovna škola	Srednja škola
Nezavršena osnovna škola	2.94	0.00
Završena osnovna škola	6.86	8.27
Završena srednja škola	45.10	60.90
Završeno više ili visoko obrazovanje (viša škola, veleučilište, fakultet, akademija)	11.76	15.04
Ne znam	30.39	9.02
Ne odnosi se na mene	1.96	3.76

Kada se sudionike pitalo o najvišem završenom stupnju obrazovanja oca, prema Tablici 5 vidimo kako su u obje dobne skupine najčešći oni koji su naznačili kako su im očevi završili srednju školu. Međutim, u uzorku osnovnoškolaca vidljivo je kako trećina njih zapravo nema tu informaciju.

Tablica 6*Najviši završeni stupanj obrazovanja majke (%)*

	Osnovna škola	Srednja škola
Nezavršena osnovna škola	5.88	0.75
Završena osnovna škola	9.80	7.52
Završena srednja škola	40.20	60.15
Završeno više ili visoko obrazovanje (viša škola, veleučilište, fakultet, akademija)	20.59	20.30
Ne znam	19.61	6.77
Ne odnosi se na mene	1.96	1.50

Što se obrazovanja majke tiče, stanje je slično. Djeca u osnovnoj školi velikim dijelom ne znaju koji je najviši završeni stupanj obrazovanja njihove majke, a završena srednja škola i dalje je označena u najvećem broju u obje dobne skupine. Ipak, u slučaju majki ispitanika veći je postotak onih koji su naznačili kako su završile više ili visoko obrazovanje.

Tablica 7

Radni status oca (%)

	Osnovna škola	Srednja škola
Zaposlen	84.31	69.17
Nezaposlen	7.84	6.77
Umirovljenik	0.98	14.29
Ne znam	4.90	3.76
Ne odnosi se na mene	0.00	3.01

Najveći broj očeva sudionika u zaposlenom je statusu. Taj je broj nešto manji kod starijih od 14 godina, s obzirom na to da je kod njih veći postotak očeva koji su u mirovini. Nezaposlenih očeva je kod osnovnoškolaca 7.84%, a kod starijih sudionika 6.77%.

Tablica 8

Radni status majke (%)

	Osnovna škola	Srednja škola
Zaposlena	57.84	79.70
Nezaposlena	30.39	13.53
Umirovljenica	0.98	0.00
Ne znam	7.84	2.26
Ne odnosi se na mene	0.98	1.50

Trenutni radni status majki sudionika osnovne škole pokazao se nešto drugačijim, s višim udjelom nezaposlenih, posebice kod sudionika koji pohađaju osnovnu školu. Zanimljivo, niti jedan ispitanik koji je stariji od 14 nije naznačio kako mu je majka umirovljena.

Tablica 9

Materijalno stanje u usporedbi s drugima u okruženju (%)

	Osnovna škola	Srednja škola
Puno lošije od drugih	0.98	1.50
Nešto lošije od drugih	3.92	1.50
Ni bolje ni lošije od drugih	25.49	45.86
Nešto bolje od drugih	20.59	22.56
Puno bolje od drugih	23.53	9.77
Ne mogu procijeniti	23.53	17.29

Kada djeca i mladi procjenjuju svoje materijalno stanje u usporedbi s drugima u svojoj blizini, prema Tablici 9 vidljivo je kako srednjoškolci poglavito sebe vide u jednakoj situaciji kao drugi. Nešto je složenije viđenje osnovnoškolaca, kojih veći postotak vidi sebe nešto, odnosno puno boljeg materijalnog stanja u usporedbi s drugima u okruženju. S druge strane, nešto je veći postotak onih u osnovnoj školi koji se percipiraju kao nešto lošijeg materijalnog stanja od okoline. U oba su slučaja sudionici odabrali opciju 'ne mogu procijeniti' u visokom postotku.

Prometna povezanost

S obzirom na to da je jedan od ciljeva udruge *Ljudi za ljude* omogućiti aktivnosti za djecu i mlade u Kući za kulturu i mlade u Glini, bilo je potrebno ispitati na koji način djeca i mladi obično putuju do centra Gline, odnosno svoje škole i koliko im vremena uobičajeno treba za taj put.

Tablica 10

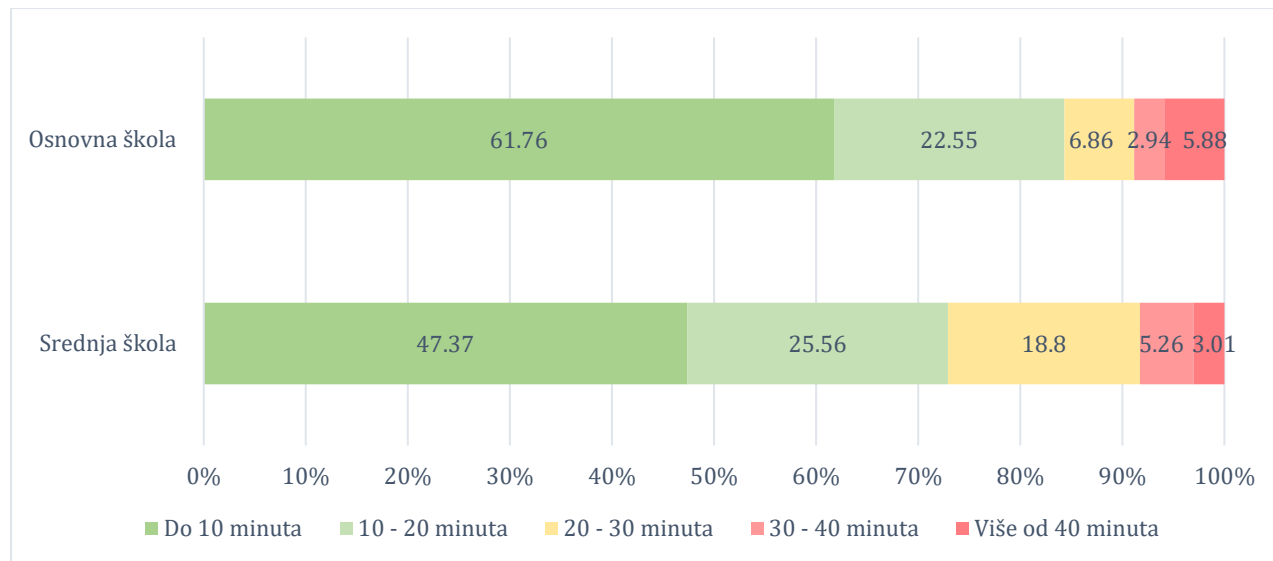
Čestina pojedinih odgovora učenika osnovne i srednje škole u Glini na pitanje o načinu na koji najčešće putuju do škole (%)

	Osnovna škola	Srednja škola
Školski autobus	24.51	23.31
Međugradski prijevoz (npr. autobus)	-	13.53
Automobil (netko vozi učenika)	26.47	25.56
Bicikl	3.92	0.00
Pješice	45.1	36.84
Nešto drugo	0.00	0.75

Kada smo pitali učenike Osnovne i Srednje škole Gline kako najčešće putuju do svoje škole, većina ih je odgovorila „pješice“ – čak 46 od 102 osnovnoškolca i 49 od 133 srednjoškolca. Otprilike jedna četvrtina učenika odgovorila je da ih netko vozi automobilom u školu, a nešto manje njih da do škole putuju školskim autobusom. Manji broj srednjoškolaca putuje do škole međugradskim prijevozom kao što je autobus. Četvero učenika osnovne škole odgovorilo je da putuju do škole biciklom, dok u srednjoj školi niti jedan učenik nije naveo da putuje biciklom. Nadalje, jedna učenica srednje škole navela je kako se do škole sama vozi automobilom. Čestina učeničkih odgovora na pitanje o tome kako najčešće putuju do škole prikazana je u Tablici 10.

Slika 4

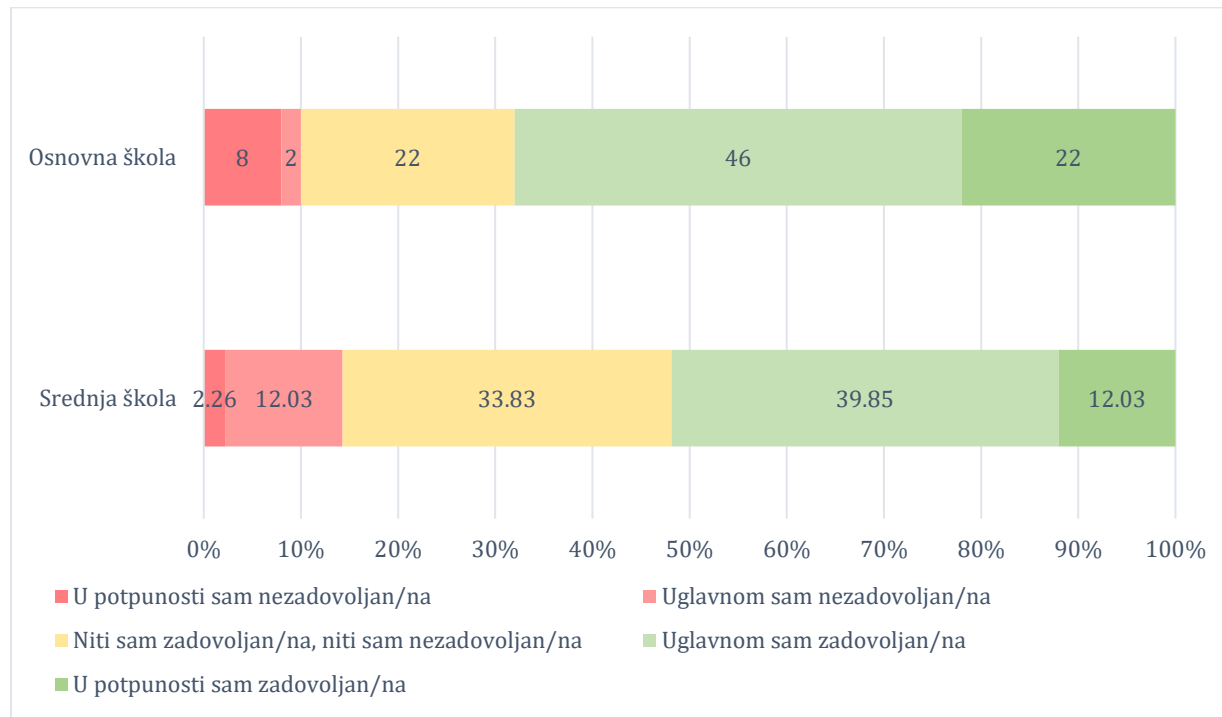
Grafički prikaz čestine pojedinih odgovora o uobičajenom vremenskom trajanju puta od mjesta gdje učenik živi do škole kod učenika osnovne i srednje škole u Glini (%)

Većina učenika, 63 od 102 osnovnoškolca i 63 od 133 srednjoškolca, navodi da od mjesta gdje žive do škole, koja je u centru Gline, uobičajeno putuju manje od 10 minuta. Preko 20% učenika putuje do škole 10 do 20 minuta, a oko 18.8% srednjoškolaca je navelo da putuje do škole između 20 i 30 minuta. Kad je riječ o osnovnoškolcima, postotak onih koji putuju do svoje škole dulje od 20 minuta je puno manji te ukupno njih 15.68% putuje više od 20 minuta do svoje škole. Srednjoškolci koji putuju do škole dulje od pola sata također čine manjinu – samo oko 8% njih. Na grafičkom prikazu na Slici 4 nalazi se čestina pojedinih odgovora učenika na pitanje o uobičajenom vremenskom trajanju puta od mjesta gdje žive do škole.

Slika 5

Grafički prikaz čestine pojedinih odgovora učenika osnovne i srednje škole u Glini na pitanje o tome koliko su zadovoljni prometnom povezanošću naselja u kojem žive s njihovom školom (%)

Na pitanje o tome koliko su zadovoljni prometnom povezanošću naselja u kojem žive sa svojom školom, učenici su odgovarali na skali od 5 stupnjeva, pri čemu je 1 označavalo odgovor „U potpunosti sam nezadovoljan/na“, a 5 je označavalo odgovor „U potpunosti sam zadovoljan/na“ (Slika 5).

Većina učenika odgovorila je kako je uglavnom zadovoljna – tako je odgovorilo 46 od 100 osnovnoškolaca i 53 od 133 srednjoškolca. Kod učenika osnovne škole, njih 68% je u potpunosti ili uglavnom zadovoljno prometnom povezanošću svojeg naselja sa školom, kao i oko 52% učenika srednje škole. Dio učenika Gline izjavio je da nisu niti zadovoljni, niti nezadovoljni prometnom povezanošću naselja u kojem žive s njihovom školom – tako odgovara 22% učenika osnovne i 33.83% učenika srednje škole u Glini. Nadalje, samo 10% učenika Osnovne škole Glina navodi da je u nekoj mjeri nezadovoljno prometnom povezanošću svog naselja sa školom, kao i 14.29% učenika Srednje škole Glina.

Prosječni rezultat kod učenika osnovne škole iznosi $M_{O\mathcal{S}} = 3.72$, a kod učenika srednje škole $M_{S\mathcal{S}} = 3.47$ te se oba navedena prosječna rezultata nalaze iznad srednje kategorije (3 – „Niti sam zadovoljan/na, niti sam nezadovoljan/na“), što ukazuje na to da su učenici u Glini u prosjeku zadovoljni prometnom

povezanošću svog naselja sa svojom školom. Na razini trenda je vidljivo da su glinski osnovnoškolci u prosjeku nešto zadovoljniji ranije opisanom prometnom povezanošću od učenika srednjoškolskog uzrasta.

Dobrobit djece i mladih u Glini

U pogledu dobrobiti djece i mladih u Glini, željeli smo steći uvid u njihovu subjektivnu dobrobit i stupanj usamljenosti. *Subjektivna dobrobit* pri tome obuhvaća negativne aspekte (npr. depresivnost ili anksioznost), ali i pozitivne ishode poput zadovoljstva i sreće (McDowell, 2010). *Usamljenost* je pak percepcija nezadovoljavajućih socijalnih odnosa koja dovodi do neugodnih emocija i rizičan je faktor za negativne ishode mentalnog i fizičkog zdravlja (Goossens, 2018; Xerxa i sur., 2021). Usamljenost je u fokusu stručnjaka u području mentalnog zdravlja zbog njenog porasta u posljednjih deset godina, posebice kod djece i mladih (Twenge i sur., 2019; Siva, 2020).

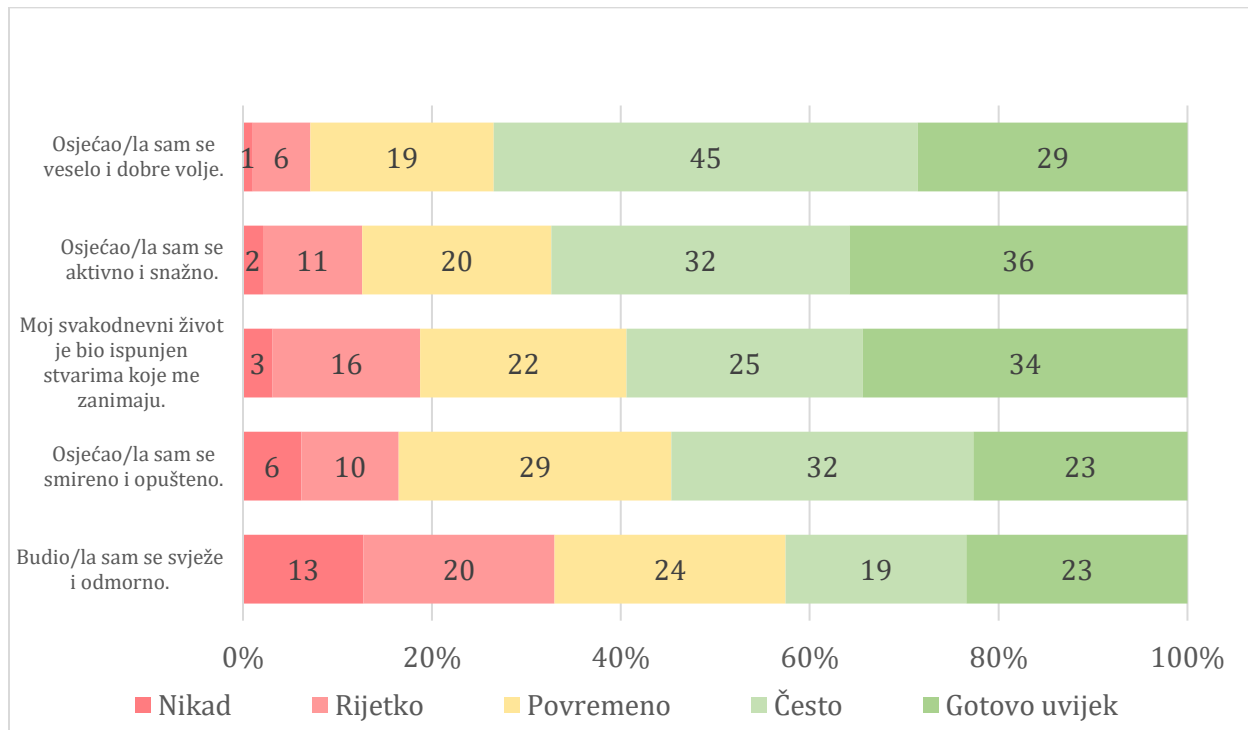
Subjektivna dobrobit

Subjektivna dobrobit je ispitana skalom subjektivne dobrobiti WHO WBI (World Health Organization, 1998), koja se koristi za mjerenje dobrobiti kod djece i mladih. Skala se sastoji od pet čestica koje čine faktor subjektivne dobrobiti. U originalnoj verziji skale broj uporišnih točaka na skali odgovora je šest, no s obzirom na to da su sudionici učenice i učenici, učinjena je prilagodba te se skala odgovora sastoji od pet točaka (od 1 – „Nikad“ do 5 – „Gotovo uvijek“) kako bi bila leksički jednostavnija te sličnija skali školskih ocjena. Učenici su zamoljeni da za svaku od tvrdnji odrede odgovor koji najbolje opisuje kako su se osjećali u posljednja dva tjedna. Ukupni rezultat je izračunat kao prosječni rezultat na svim česticama skale, te je njegov mogući raspon od 1 do 5, pri čemu je viši rezultat indikator više razine subjektivne dobrobiti.

Prosječni rezultat na skali subjektivne dobrobiti kod učenika osnovne škole iznosi 3.66, dok kod učenika srednje škole iznosi 3.32. Prosječni rezultat učenika srednje škole je malo iznad srednje kategorije, dok se kod učenika osnovne škole približava višoj pozitivnoj kategoriji „Često“. Na razini trenda učenici osnovne škole u Glini iskazuju višu razinu subjektivne dobrobiti od učenika srednje škole.

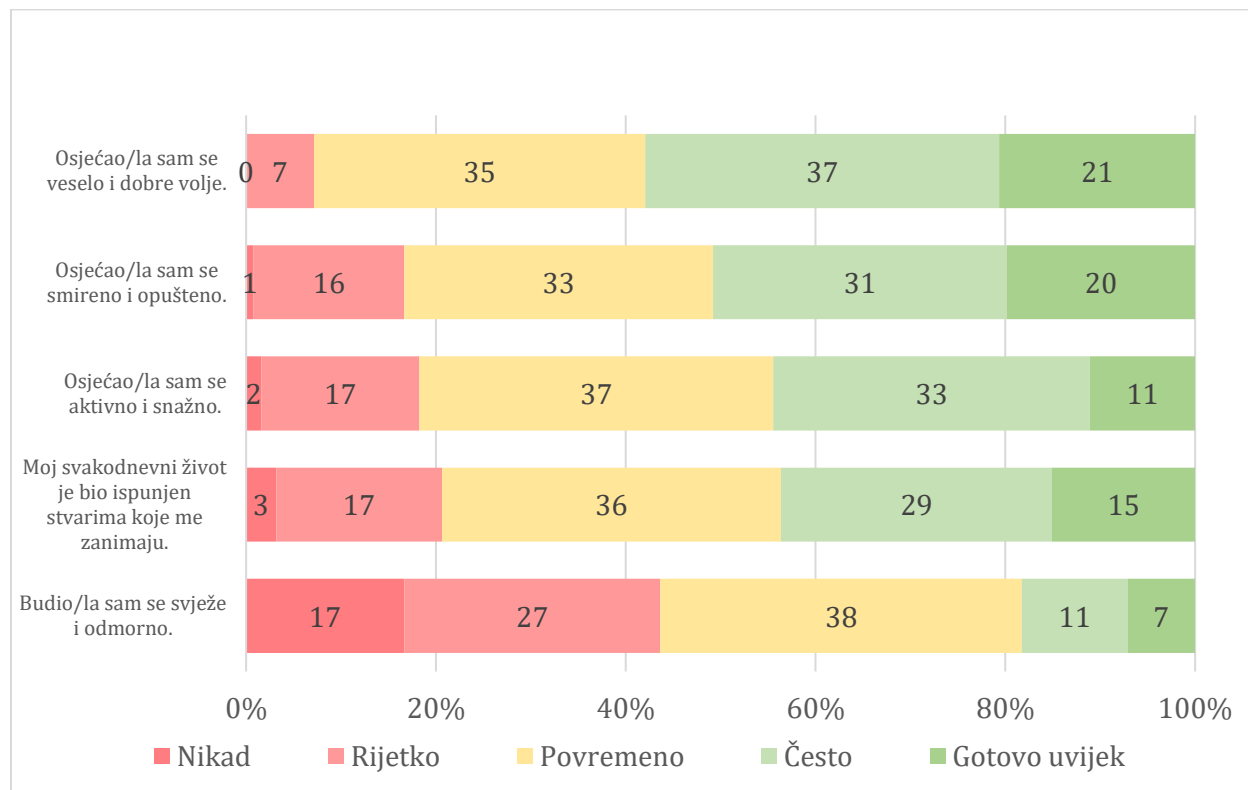
Slika 6

Čestina pojedinog odgovora na česticama skale subjektivne dobrobiti kod učenika osnovne škole u Glini (%)

Slika 7

Čestina pojedinog odgovora na čestice skale subjektivne dobrobiti kod učenika srednje škole u Glini (%)

Slika 6 i Slika 7 prikazuju odgovore na pojedinim česticama skale subjektivne dobrobiti u osnovnoj i srednjoj školi. Na česticu „Osjećao/la sam se veselo i dobre volje“ više od dvije trećine učenika osnovne škole odgovara s „Često“ ili „Gotovo uvijek“, što je najpozitivnije procijenjena čestica i kod srednjoškolaca (58%). Više od polovine učenika osnovne škole daje najpozitivnije odgovore („Često“ i „Gotovo uvijek“) na čestice osjećaja smirenosti i opuštenosti, aktivnosti i snage te ispunjenošću života stvarima koje ih zanimaju. U srednjoj školi polovina učenika odgovara da se često ili gotovo uvijek u protekla dva tjedna osjećalo smireno i opušteno. U pogledu čestice na koju su učenici najčešće odgovarali s kategorijama „Nikad“ i „Rijetko“, i kod učenika osnovne (33%) i srednje škole (44%) se radi o čestici vezanoj uz budnost i odmornost. Čestina negativnijih odgovora („Nikad“ i „Rijetko“) je na gotovo svim česticama, na razini trenda, viša kod učenika srednje škole.

Kako bismo mogli odrediti čestinu pojave rezultata koji je ispod srednje vrijednosti skale subjektivne dobrobiti, utvrdili smo frekvencije prosječnih rezultata sudionika u pojedinim kategorijama: ispod rezultata 2.5, između 2.5 i 3.5 te iznad 3.5. Rezultat ispod 2.5 bi sugerirao nisku razinu subjektivne

dobrobiti, onaj između 2.5 i 3.5 umjerenu razinu subjektivne dobrobiti dok bi rezultat iznad 3.5 sugerirao visoku razinu subjektivne dobrobiti. Čestina pojedine kategorije prosječnog rezultata se nalazi u Tablici 11. Kao što je vidljivo, učenici osnovne škole u Glini dominantno iskazuju visoku razinu subjektivne dobrobiti (64.29%), dok je u srednjoj školi podjednak broj sudionika umjerene (41.27%) te visoke razine subjektivne dobrobiti (40.48%). U kategoriji niske subjektivne dobrobiti je 9.18% prosječnih odgovora osnovnoškolskih učenika u Glini, dok je u srednjoj školi to gotovo dvostruko veći broj – njih 18.25%.

Tablica 11

Čestina pojave pojedinog prosječnog rezultata na skali subjektivne dobrobiti u svakoj od tri kategorije (%)

	Kategorije rezultata		
	Niska razina subjektivne dobrobiti	Umjerena razina subjektivne dobrobiti	Visoka razina subjektivne dobrobiti
	Manje od 2.5	Između 2.5 i 3.5	Iznad 3.5
Osnovna škola	9.18	26.53	64.29
Srednja škola	18.25	41.27	40.48

Usamljenost

Usamljenost je ispitana revidiranom UCLA skalom usamljenosti od šest čestica RULS-6 (Wongpakaran i sur., 2020) koja se dosad koristila za mjerenje usamljenosti na populaciji adolescenata (Cauberghe i sur., 2021). Skala se sastoji od šest čestica. Broj uporišnih točaka na skali odgovora jest četiri (od 1 – „Nikad“ do 4 – „Uvijek“). Učenici su zamoljeni da za svaku od tvrdnji odrede odgovor koji najbolje opisuje kako su se osjećali u posljednja dva tjedna. Ukupni rezultat je izračunat kao prosječni rezultat na svim česticama skale, te je njegov mogući raspon od 1 do 4, pri čemu je veći rezultat indikator više razine usamljenosti učenika.

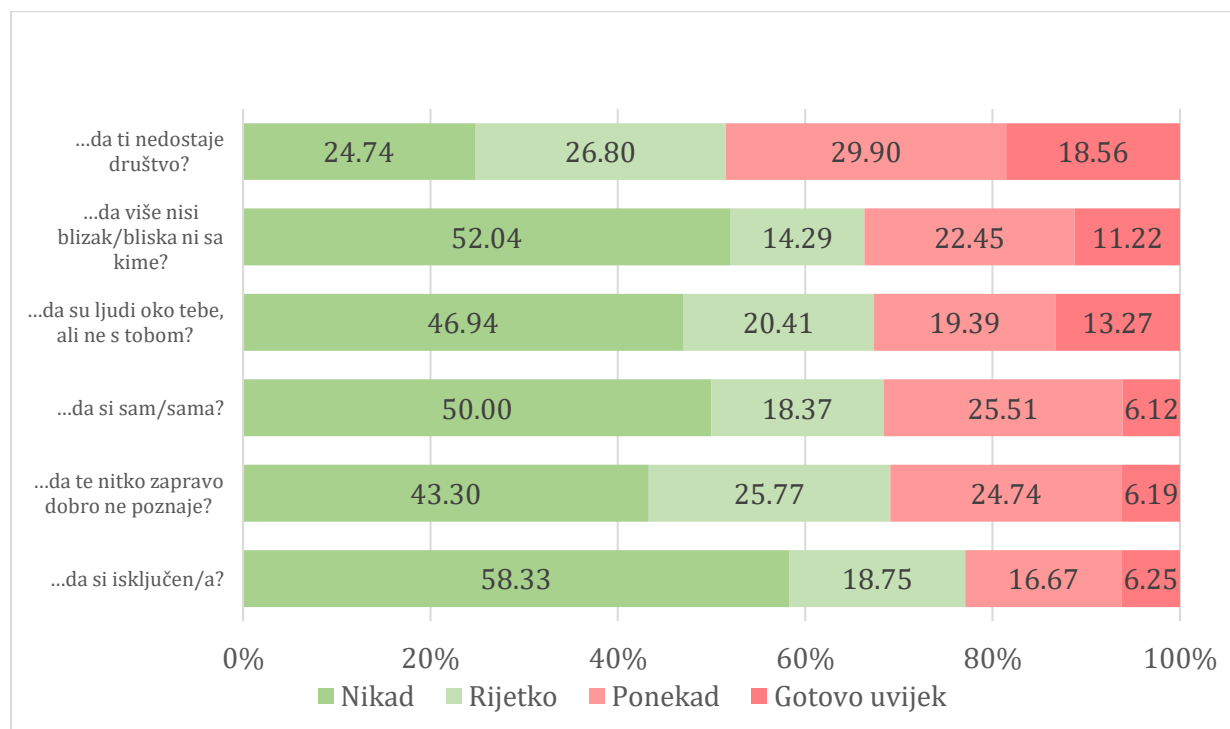
Kod učenika osnovne škole u Glini prosječni rezultat na skali usamljenosti iznosi 1.98, dok kod učenika srednje škole u Glini prosječan rezultat iznosi 2.00. Rezultati za obje dobne skupine učenika

su podjednaki te se nalaze ispod srednje kategorije, sugerirajući da se u prosjeku učenici osnovne i srednje škole u Glini rijetko osjećaju usamljeno.

Na Slici 8 i Slici 9 su prikazani odgovori na pojedine čestice skale usamljenosti kod učenika osnovne i srednje škole. I učenici osnovne i učenici srednje škole daju najnegativnije procjene vezane uz nedostajanje društva, pa tako 48.46% učenika osnovne te 53.17% učenika srednje škole navodi da im ponekad ili gotovo uvijek nedostaje društvo. U osnovnoj i srednjoj školi gotovo trećina učenika navodi da se u protekla dva tjedna ponekad ili gotovo uvijek osjećala da su ljudi oko njih, ali ne s njima te da su se osjećali samima. Ipak, valja napomenuti da na gotovo svim česticama, osim one vezane uz nedostajanje društva, oko dvije trećine ili više od dvije trećine učenika osnovne i srednje škole u Glini daje pozitivne odgovore („Nikad“ i „Rijetko“).

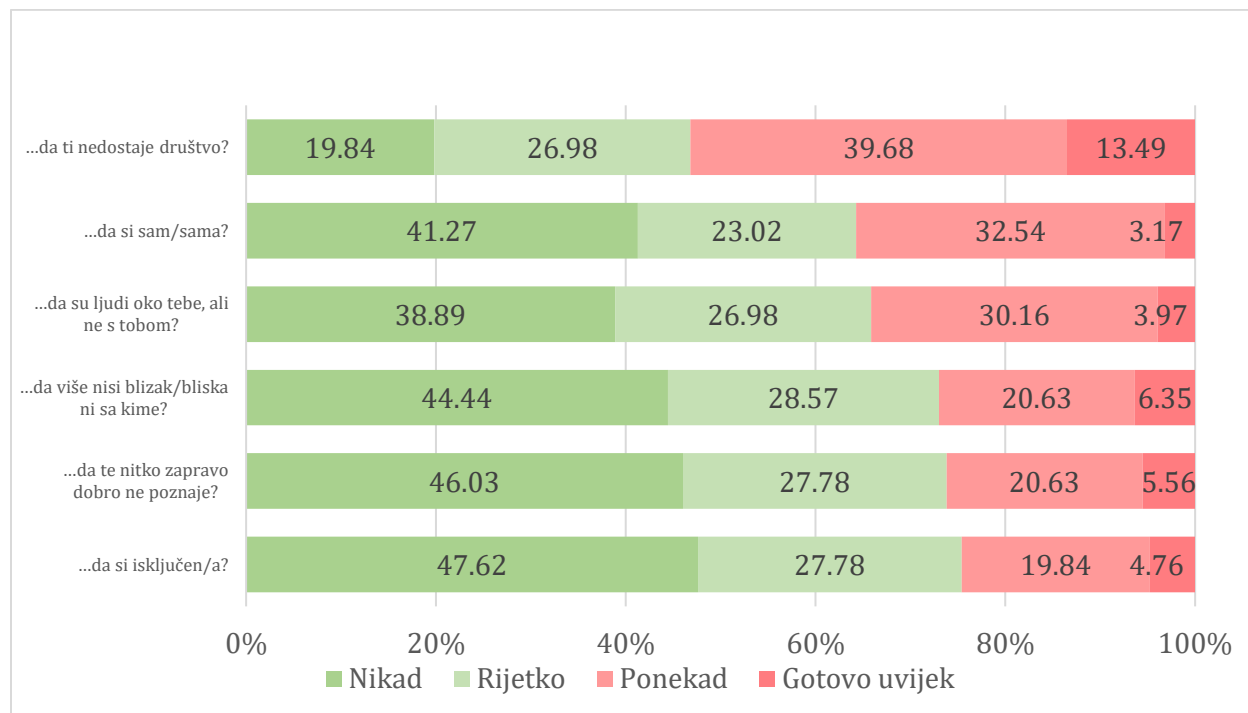
Slika 8

Čestina pojedinog odgovora na čestice skale usamljenosti kod učenika osnovne škole u Glini (%)

Slika 9

Čestina pojedinog odgovora na čestice skale usamljenosti kod učenika srednje škole u Glini (%)

S ciljem utvrđenja niske, umjerene i visoke razine usamljenosti kod sudionika, podijelili smo prosječne rezultate sudionika u tri kategorije: od 1 do 2 (niska razina), 2 do 3 (umjerena razina) te 3 do 4 (visoka razina usamljenosti). U Tablici 12 je prikazana čestina pojave prosječnih rezultata u svakoj kategoriji rezultata. Više od polovine učenika osnovne škole (53.06%) te gotovo polovina učenika srednje škole (45.24%) ima prosječan rezultat u kategoriji niske razine usamljenosti, što je dominantna kategorija rezultata kod obje skupine sudionika. Međutim, oko 15.31% učenika osnovne te 14.29% učenika srednje škole ima rezultat u kategoriji visoke razine usamljenosti, dok umjerenu razinu usamljenosti ima više od trećine srednjoškolaca te gotovo trećina osnovnoškolaca.

Tablica 12

Čestina pojave pojedinog prosječnog rezultata na skali usamljenosti u svakoj od tri kategorije (%)

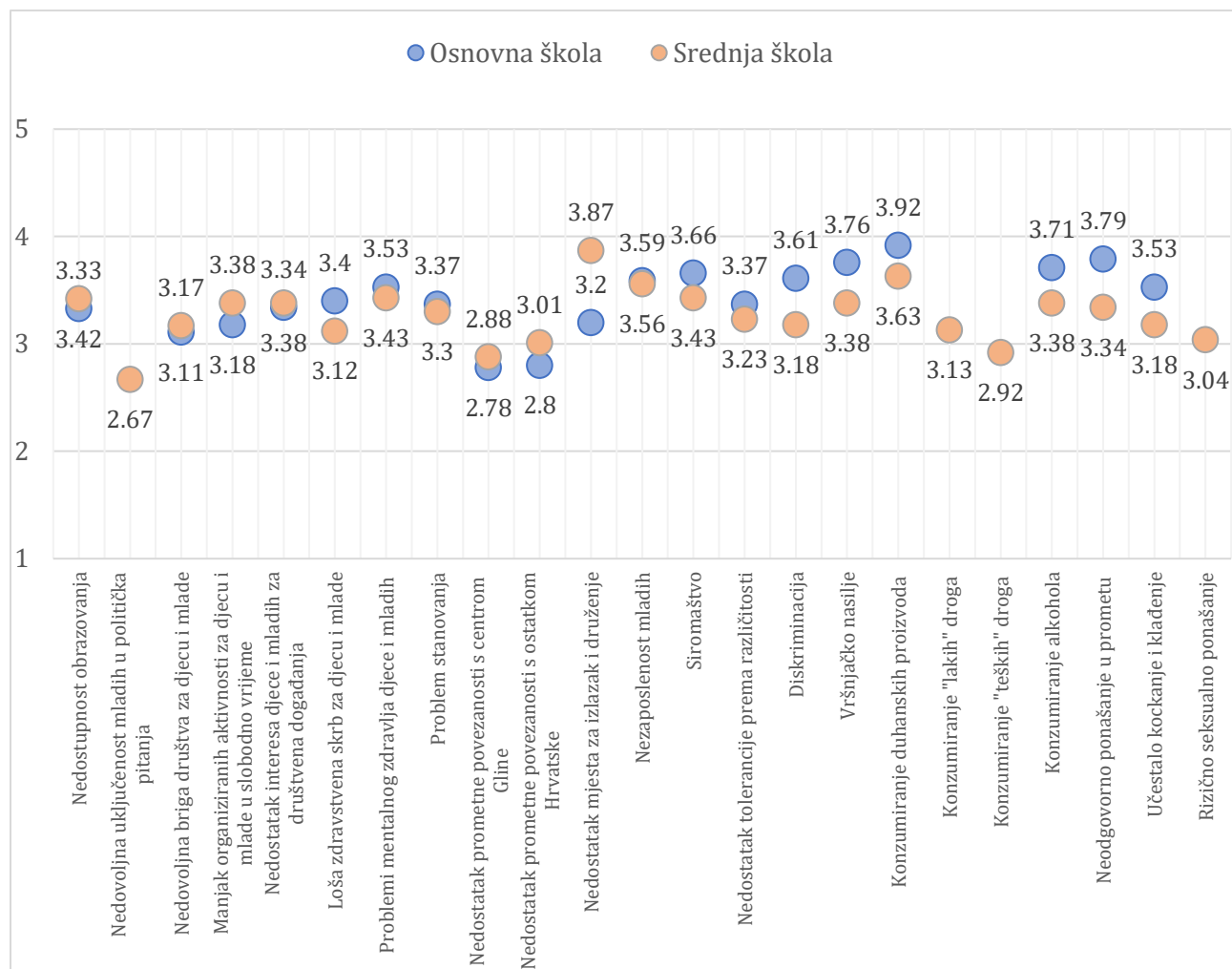
	Kategorije rezultata		
	Niska razina usamljenosti	Umjerena razina usamljenosti	Visoka razina usamljenosti
	Između 1 i 2	Između 2 i 3	Između 3 i 4
Osnovna škola	53.06	31.63	15.31
Srednja škola	45.24	40.48	14.29

Problemi djece i mladih u Glini

Djecu i mlade koji su sudjelovali u istraživanju pitali smo o njihovom viđenju potencijalnih problema u gradu, poput problema stanovanja, vršnjačkog nasilja, konzumiranja lakih droga i slično.

Slika 10

Usporedba učenika osnovne i srednje škole po prosječnim rezultatima na pitanju o problemima u gradu

Kada se mlade pitalo koliko su izraženi problemi u Glini situacija je sljedeća: kao najveći problem, djeca u osnovnoj školi vide konzumiranje duhanskih proizvoda, neodgovorno ponašanje u prometu, vršnjačko nasilje, konzumiranje alkohola, siromaštvo, diskriminaciju, nezaposlenost i problem mentalnog zdravlja. Srednjoškolci, s druge strane, kao najveći problem vide nedostatak mjesta za izlaske i druženja, ali i konzumiranje duhanskih proizvoda. Zanimljivo, isti najmanjim problemom

vide uključenost mladih u politička pitanja u Glini, uz prometnu povezanost s centrom Gline i konzumiranje „teških“ droga. Dio uzorka koji još pohađa osnovnu školu najmanje problematičnim vidi prometnu povezanost, kako do centra grada, tako i s ostatkom Hrvatske. Odgovori obje skupine koji su prikazani kao percipirano najveći nalaze se na vrijednosti između 3 – „Umjereno je velik problem“ i 4 – „Veći je problem“. S druge strane, problemi koji su prikazani kao najmanje izraženi i dalje se nalaze iznad vrijednosti 2, koja predstavlja manji problem. Čini se da su djeca i mladi u Glini blago zabrinuti oko svih čestica u ovom pitanju.

Tablica 13

Prikaz problema u Glini prema sudionicima iz osnovne škole (%)

	Uopće nije problem	Manji je problem	Umjereno je velik problem	Veći je problem	Vrlo je veliki problem
Nedostupnost obrazovanja	9.80	17.65	22.55	19.61	24.51
Nedovoljna briga društva za djecu i mlade	12.75	23.53	18.63	18.63	20.59
Manjak organiziranih aktivnosti za djecu i mlade u slobodno vrijeme	8.82	24.51	15.69	25.49	16.67
Nedostatak interesa djece i mladih za društvena događanja	5.88	18.63	28.43	19.61	21.57
Loša zdravstvena skrb za djecu i mlade	10.78	14.71	23.53	14.71	29.41
Problemi mentalnog zdravlja djece i mladih	13.73	12.75	16.67	8.82	40.20
Problem stanovanja	6.86	18.63	19.61	25.49	20.59
Nedostatak prometne povezanosti s centrom Gline	18.63	23.53	25.49	12.75	13.73
Nedostatak prometne povezanosti s ostatkom Hrvatske	19.61	17.65	25.49	17.65	10.78
Nedostatak mjesta za izlazak i druženje	14.71	16.67	17.65	24.51	19.61
Nezaposlenost mladih	5.88	14.71	20.59	23.53	29.41
Siromaštvo	6.86	10.78	22.55	18.63	33.33
Nedostatak tolerancije prema različitosti	9.80	16.67	19.61	18.63	25.49
Diskriminacija	7.84	13.73	20.59	15.69	35.29
Vršnjačko nasilje	4.90	15.69	17.65	14.71	41.18
Konzumiranje duhanskih proizvoda	2.94	13.73	16.67	13.73	46.08
Konzumiranje droga	13.73	8.82	17.65	11.76	42.16
Konzumiranje alkohola	7.84	14.71	16.67	10.78	43.14
Neodgovorno ponašanje u prometu	6.86	14.71	12.75	15.69	43.14
Učestalo kockanje i klađenje	9.80	16.67	18.63	8.82	38.24

Kada se pogledaju rezultati prema postotcima na svakom odgovoru, vidljivo je kako su sudionici u osnovnoj školi najviše problematičnim prepoznali konzumiranje duhanskih proizvoda i alkohola,

neodgovorno ponašanje u prometu, konzumiranje droga, vršnjačko nasilje i probleme mentalnog zdravlja.

Tablica 14

Prikaz problema u Glini prema sudionicima iz srednje škole (%)

	Uopće nije problem	Manji je problem	Umjereno je velik problem	Veći je problem	Vrlo je veliki problem
Nedostupnost obrazovanja	4.51	11.28	33.08	29.32	15.04
Nedovoljna uključenost mladih u politička pitanja u Glini	9.77	37.59	27.82	13.53	6.02
Nedovoljna briga društva za djecu i mlade	4.51	18.80	36.84	24.81	9.77
Manjak organiziranih aktivnosti za djecu i mlade u slobodno vrijeme	3.01	14.29	29.32	24.81	23.31
Nedostatak interesa djece i mladih za društvena događanja	3.01	12.78	39.10	24.81	15.04
Loša zdravstvena skrb za djecu i mlade	8.27	18.05	36.09	18.05	14.29
Problemi mentalnog zdravlja djece i mladih	5.26	11.28	33.83	25.56	18.80
Problem stanovanja	7.52	12.03	32.33	28.57	13.53
Nedostatak prometne povezanosti s centrom Gline	9.77	25.56	35.34	12.78	10.53
Nedostatak prometne povezanosti s ostatkom Hrvatske	6.77	27.07	31.58	13.53	14.29
Nedostatak mjesta za izlazak i druženje	2.26	6.77	24.81	27.07	33.08
Nezaposlenost mladih	3.01	6.02	38.35	29.32	18.05
Siromaštvo	3.01	14.29	34.59	24.81	18.05
Nedostatak tolerancije prema različitosti	5.26	17.29	36.84	19.55	15.04
Diskriminacija	7.52	24.06	23.31	20.30	18.05
Vršnjačko nasilje	2.26	22.56	26.32	22.56	20.30
Konzumiranje duhanskih proizvoda	6.77	9.02	26.32	21.80	30.08
Konzumiranje "lakih" droga	12.03	16.54	30.83	18.05	17.29
Konzumiranje "teških" droga	21.05	20.30	21.05	9.77	22.56
Konzumiranje alkohola	7.52	9.77	36.84	20.30	20.30
Neodgovorno ponašanje u prometu	4.51	20.30	28.57	21.05	20.30
Učestalo kockanje i klađenje	10.53	19.55	24.81	21.80	18.05
Rizično seksualno ponašanje	11.28	26.32	23.31	15.04	18.80

S druge strane, srednjoškolci se prema Tablici 14, koja prikazuje postotke mladih koji su odabrali svaki od mogućih odgovora, u najvećoj mjeri zabrinuti zbog nedostatka mjesta za izlaske i druženje, uz konzumaciju duhanskih proizvoda.

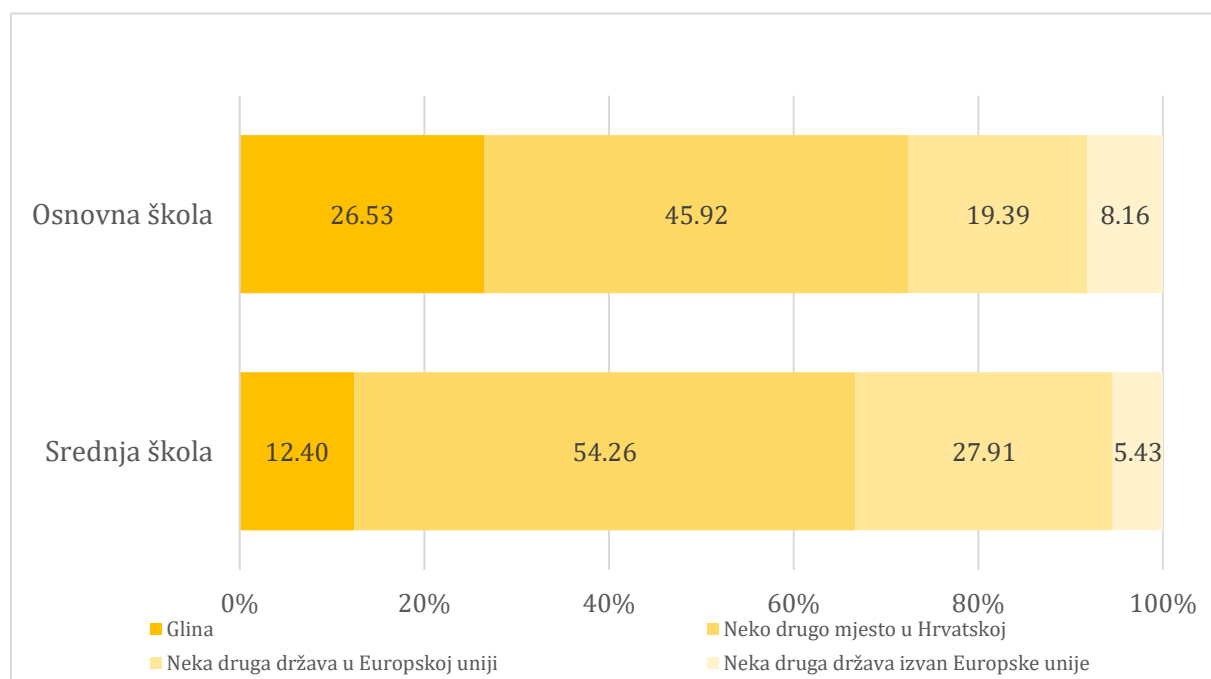
Budućnost djece i mladih u Glini

Kako bismo stekli uvid u to gdje djeca i mladi vide svoju budućnost, ispitali smo njihove intencije iseljavanja iz Gline, kao i razloge njihove intencije iseljavanja iz ili ostanka u Glini.

Prva dva pitanja u ovom bloku su preuzeta iz upitnika korištenog u sklopu projekta BOAS (Analiza stanja i potreba u srednjoškolskom odgoju i obrazovanju vezanih uz informiranje o visokoškolskim izborima i postupcima upisa na studijske programe preko Nacionalnog informacijskog sustava prijava na visoka učilišta; Institut za društvena istraživanja u Zagrebu). Pitanja su glasila „Koje je za tebe osobno najpoželjnije mjesto za rad i život?“ te „Gdje vidiš svoju budućnost za 20 godina?“. Pri tome je drugo pitanje vezano uz viziju budućnosti djece i mladih te ga možemo promatrati kao namjeru migracije/iseljavanja. Mogući odgovori učenika osnovne i srednje škole su glasili: „Glina“, „Neko drugo mjesto u Hrvatskoj“, „Neka druga država u Europskoj uniji“ te „Neka druga država izvan Europske unije“. Čestina pojedinog odgovora kod učenika osnovne i srednje škole je prikazana na Slikama 11 i 12.

Slika 11

Čestina pojedinog odgovora na pitanje: „Koje je za tebe osobno najpoželjnije mjesto za rad i život?“ (%)

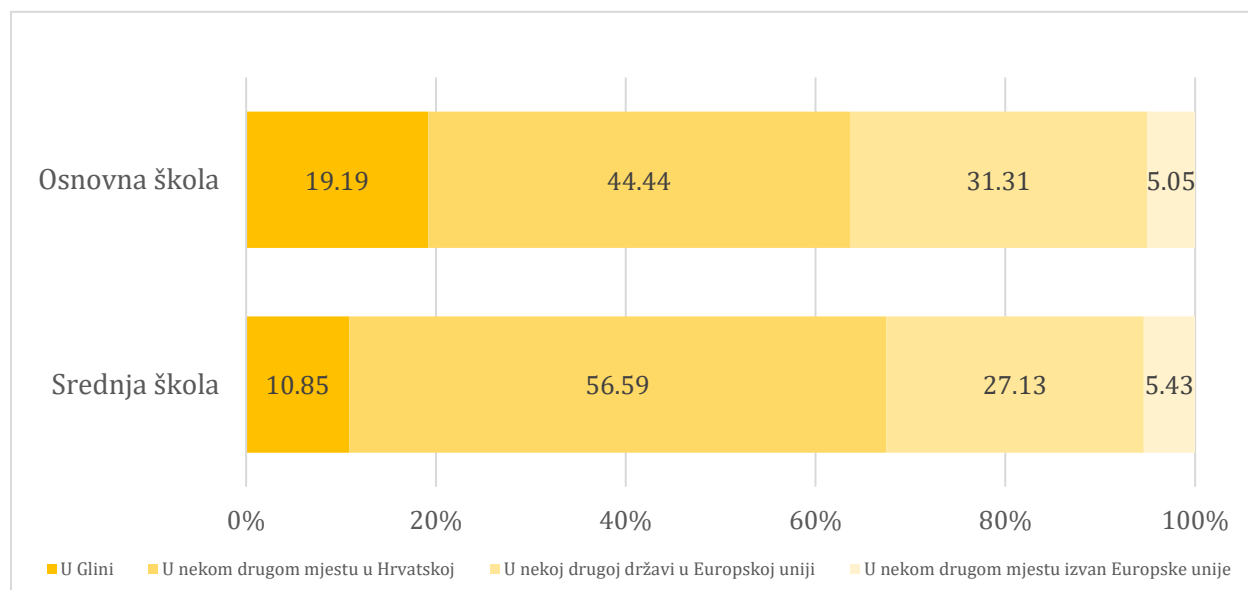

Ispod jedne trećine učenika osnovne škole u Glini (26.53%) te samo 12.40% učenika srednje škole u Glini kao najpoželjnije mjesto za rad i život odabire Glinu. Najčešći odgovor na pitanje o najpoželjnijem mjestu za rad i život i kod učenika osnovne (45.92%) i kod učenika srednje škole u Glini (54.26%) jest „Neko drugo mjesto u Hrvatskoj“. S druge strane, kao najpoželjnije mjesto za rad i život 27.55% učenika osnovne škole navodi neku državu van Hrvatske (bilo u Europskoj uniji, ili van nje), dok je taj postotak viši kod učenika srednje škole u Glini te iznosi 33.34%. Na razini trenda možemo opaziti da učenici srednje škole u Glini imaju niži postotak odabira Gline kao najpoželjnijeg mjesta te viši postotak odabir drugih zemalja kao idealnih za rad i život.

U osnovnoj školi 19.19% učenika vidi svoju budućnost za 20 godina u Glini, dok to misli 10.85% srednjoškolaca u Glini. I u osnovnoj i srednjoj školi u Glini djeca i mladi najčešće odabiru neko drugo mjesto u Hrvatskoj u svojoj viziji budućnosti. Van Hrvatske, bilo u Europskoj uniji ili van nje, svoju budućnost vidi 36.36% osnovnoškolaca u Glini i 32.56% srednjoškolaca. Na razini trenda i ovdje uočavamo da srednjoškolci u manjoj mjeri odabiru Glinu kao mjesto života u svojoj budućnosti, a s druge strane češće od učenika osnovne škole svoju budućnost vide u nekom drugom mjestu u Hrvatskoj. Namjera odlaska iz Hrvatske na razini trenda je nešto viša u osnovnoj školi.

Slika 12

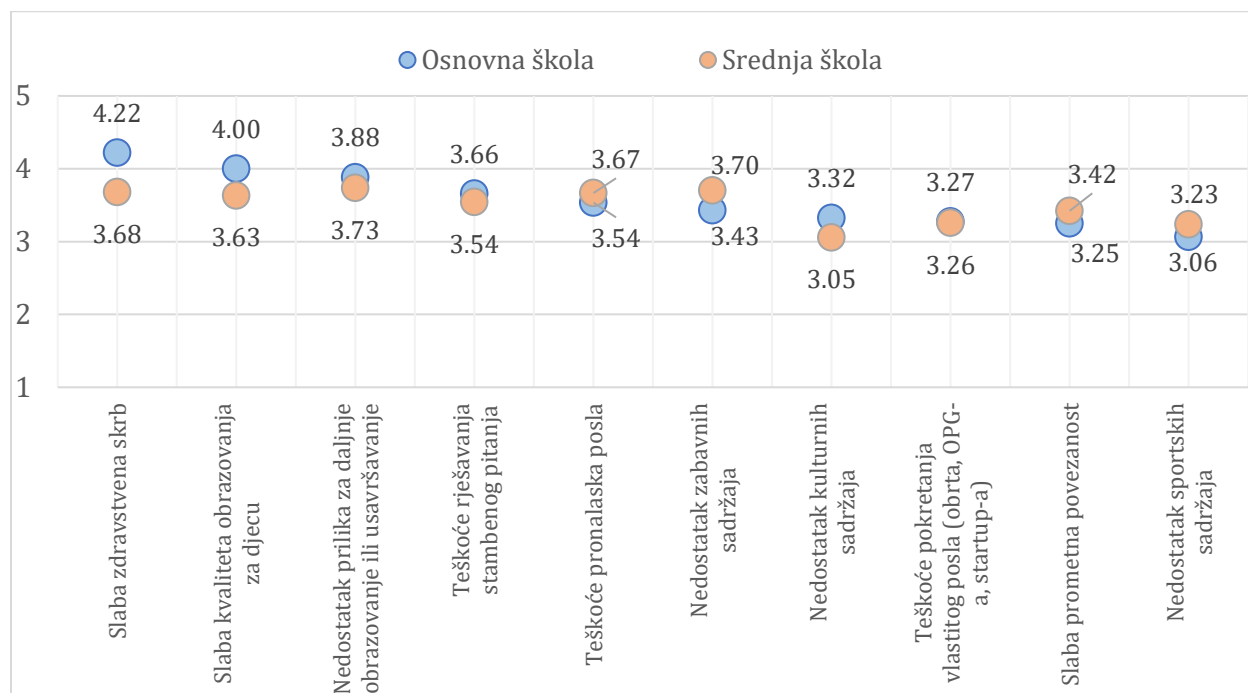
Čestina pojedinog odgovora na pitanje: „Gdje vidiš svoju budućnost za 20 godina?“ (%)

Učenike osnovne i srednje škole u Glini smo potom pitali o potencijalnim razlozima preseljenja iz Gline, koristeći prilagođeni upitnik potreba/problema mladih u drugim gradovima. Pri tome smo obuhvatili raznolike razloge, poput nedostatka posla, teškoće vezane uz stambeno pitanje, obrazovanje, kvalitetu zdravstvene skrbi i nedostatak različitih sadržaja. Učenici su davali odgovore na skali od 1 – „Uopće nije važno“ do 5 – „Iznimno je važno“.

Slika 13

Usporedba učenika osnovne i srednje škole po prosječnim rezultatima na česticama upitnika razloga preseljenja iz Gline

Prosječni rezultati učenika osnovne i srednje škole u Glini na čestim upitnika razloga iseljavanja iz Gline su prikazani na Slici 13. Učenici osnovne i srednje škole sve razloge preseljenja procjenjuju umjereno do uglavnom važnima. U prosjeku su kod osnovnoškolaca najvažniji razlozi preseljenja slaba zdravstvena skrb, slaba kvaliteta obrazovanja i nedostatak prilika za daljnje obrazovanje i usavršavanje. U srednjoj školi su procjene razloga iseljavanja na razini trenda manje varijabilne i nižih vrijednosti, a kao najvažnije razloge iseljenja su srednjoškolci iz Gline procijenili nedostatak prilika za daljnje obrazovanje ili usavršavanje, nedostatak zabavnih sadržaja te slabu zdravstvenu

skrb. Najmanje važnim razlogom iseljenja, iako i dalje umjereno važnim, su srednjoškolci procijenili nedostatak kulturnih sadržaja, a osnovnoškolci nedostatak sportskih sadržaja.

Uvidom u čestinu pojedinog odgovora na svaku česticu u osnovnoj i srednjoj školi (Tablica 15 i Tablica 16), vidljivo je da više od polovine učenika osnovne i srednje škole u Glini smatra da su slaba zdravstvena skrb, slaba kvaliteta obrazovanja, nedostatak prilika za daljnje obrazovanje ili usavršavanje te teškoće pronalaska posla uglavnom važan ili izrazito važan razlog preseljenja iz Gline. Pri tome, učenici osnovne škole također uglavnom ili izrazito važnim natpolovično smatraju i teškoće rješavanja stambenog pitanja (53.12%), a srednjoškolci iz Gline nedostatak zabavnih sadržaja (53.91%). Iz ovih prikaza, kao i prikaza prosječnih odgovora na Slici 13 vidljivo je da su osnovnoškolci na razini trenda kritičniji od srednjoškolaca, odnosno da pridaju veću važnost različitim razlozima preseljenja. Iznimke se odnose na teškoće pronalaska posla, nedostatak zabavnih i sportskih sadržaja te slabu prometnu povezanost, kojima srednjoškolci daju u prosjeku veću važnost pri odluci o preseljenju iz Gline.

Tablica 15

Čestina pojedinih odgovora na čestice upitnika razloga preseljenja iz Gline kod učenika osnovne škole u Glini (%)

	Uopće nije važno	Uglavnom nije važno	Umjereno je važno	Uglavnom je važno	Izrazito je važno
Slaba zdravstvena skrb	3.16	5.26	14.74	20.00	56.84
Slaba kvaliteta obrazovanja	6.32	6.32	13.68	28.42	45.26
Nedostatak prilika za daljnje obrazovanje	4.30	10.75	18.28	25.81	40.86
Teškoće pronalaska posla	9.09	12.12	22.22	29.29	27.27
Teškoće rješavanja stambenog pitanja	4.17	11.46	31.25	20.83	32.29
Nedostatak kulturnih sadržaja	4.30	27.96	18.28	30.11	19.35
Nedostatak zabavnih sadržaja	6.25	15.63	31.25	22.92	23.96
Teškoće pokretanja vlastitog posla	11.58	13.68	28.42	28.42	17.89
Slaba prometna povezanost	8.25	19.59	28.87	25.77	17.53
Nedostatak sportskih sadržaja	15.63	17.71	30.21	17.71	18.75

Tablica 16

Čestina pojedinih odgovora na čestice upitnika razloga preseljenja iz Gline kod učenika srednje škole u Glini (%)

	Uopće nije važno	Uglavnom nije važno	Umjereno je važno	Uglavnom je važno	Izrazito je važno
Nedostatak prilika za daljnje obrazovanje	3.13	7.81	28.13	34.38	26.56
Teškoće pronalaska posla	3.10	4.65	34.88	37.21	20.16
Slaba kvaliteta obrazovanja	7.03	9.38	26.56	27.34	29.69
Slaba zdravstvena skrb	3.13	9.38	30.47	30.47	26.56
Nedostatak zabavnih sadržaja	3.13	3.13	39.84	28.13	25.78
Teškoće rješavanja stambenog pitanja	2.36	12.60	36.22	25.98	22.83
Teškoće pokretanja vlastitog posla	4.69	15.63	38.28	32.03	9.38
Slaba prometna povezanost	3.13	11.72	43.75	22.66	18.75
Nedostatak sportskih sadržaja	3.13	16.41	46.09	22.66	11.72
Nedostatak kulturnih sadržaja	7.81	21.88	38.28	21.09	10.94

Učenicima osnovne i srednje školi u Glini smo postavili i pitanje otvorenog tipa: „Po tvojem mišljenju, koji su razlozi važni u odluci mladih da ostanu živjeti u Glini?“. Određeni broj sudionika je na ovo pitanje navodio razloge iseljavanja iz Gline, a ne razloge ostanka u Glini. Odgovori vezani uz razloge iseljavanja su isključeni iz obrade te je u konačnici dobiveno 37 valjanih odgovora u osnovnoj te 52 valjana odgovora u srednjoj školi. Odgovori sudionika su kategorizirani u 13 širih kategorija, prikazanih u Tablici 17.

Tablica 17

Čestina pojave kategorije odgovora na pitanje o razlozima ostanka u Glini kod učenika osnovne i srednje škole (%)

	Osnovna škola	Srednja škola	Primjer odgovora
Obitelj i bliski prijatelji	29.73	23.08	<i>U Glini su proveli cijeli svoju mladost, obitelj im je tu, prijatelji.</i>
Privrženost gradu	18.92	15.38	<i>Jedino možda emocionalna povezanost s gradom (jer su tu odrasli itd.).</i>
Kvaliteta života	13.51	13.46	<i>Nema gužve, ljudi su društveno nastrojani, život je mirniji, uglavnom imamo dosta dobre uvjete za život ovdje.</i>
Nema razloga	10.81	11.54	<i>Nema razloga za ostati u Glini.</i>
Priroda	8.11	0.00	<i>Uživamo u prirodi ipak, ima dovoljno zelenila u gradu.</i>
Kvaliteta sadržaja	5.41	1.92	<i>Djeci može biti jako lijepo jer u Glini ima dva parka koji zadovoljavaju [potrebe] djece.</i>
Sigurnost	5.41	0.00	<i>Zbog sigurnosti djece.</i>
Kulturne aktivnosti	2.70	1.92	<i>Glina je kulturno mjesto, i može se svašta naučiti.</i>
Obrazovanje	2.70	9.62	<i>Kvaliteta srednjih i osnovnih škola.</i>
Poljoprivreda	2.70	1.92	<i>Pa zavisi da li se bave poljoprivredom ili životinjama ili možda imaju neki OPG.</i>
Posao	0.00	17.31	<i>Ima puno praznih radnih mjesta i mali je grad tako da je i lako financirati.</i>
Promet	0.00	1.92	<i>Grad nije toliko prometan i velik.</i>
Mogućnosti za mlade	0.00	1.92	<i>Ima raznolike mogućnosti za mlade.</i>

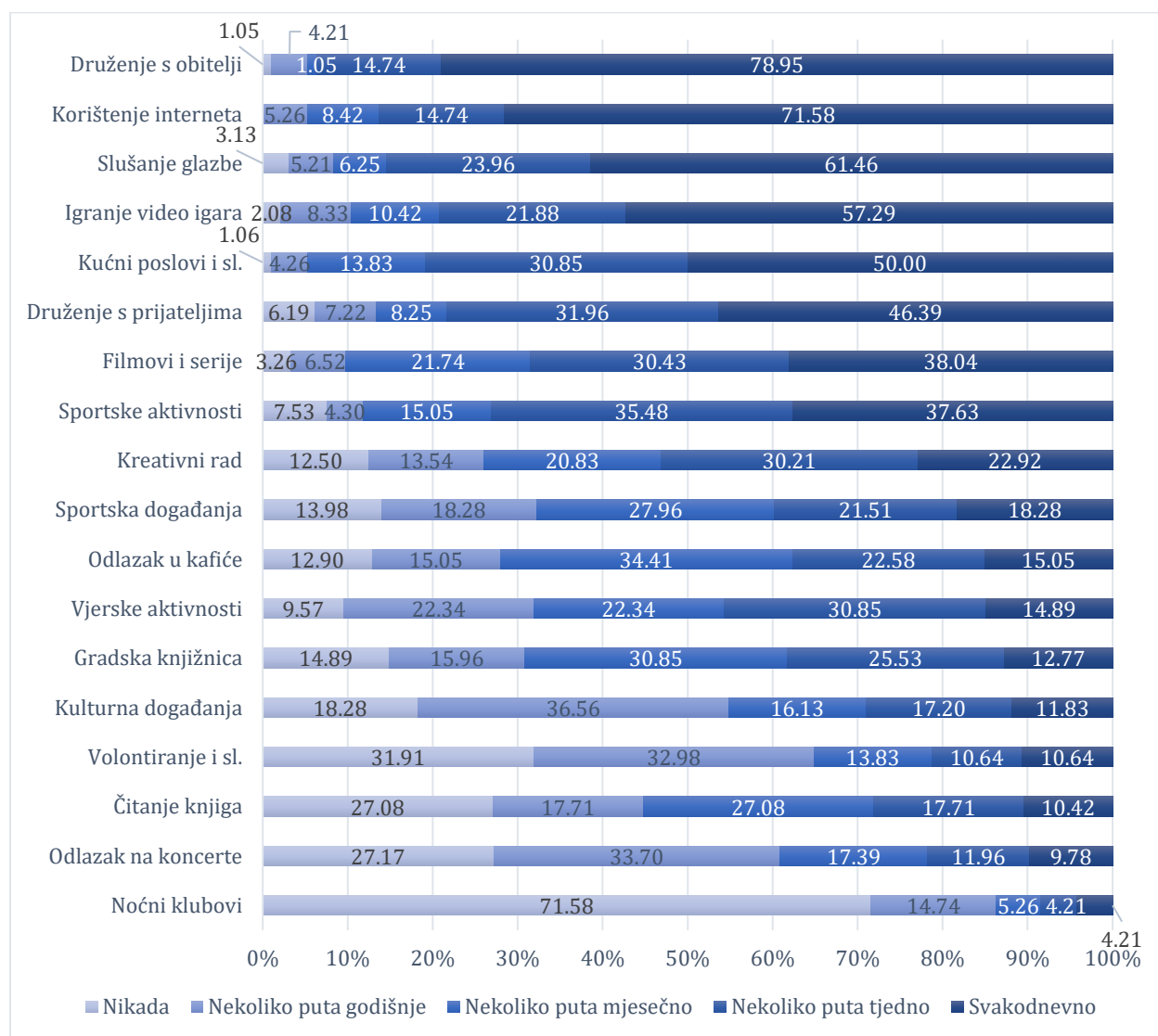
Kao najčešće spominjan razlog ostanka u Glini i učenici osnovne i učenici srednje škole navode obitelj i bliske prijatelje, odnosno bliske odnose koje imaju s ljudima u Glini. Vezano uz to, značajan broj sudionika je spomenuo i privrženost gradu, odnosno emocionalnu povezanost s mjestom u kojem odrastaju i žive te kvalitetu života u vidu mirnog, ugodnog života u manjem mjestu. Od ostalih odgovora učenice i učenici su spominjali prirodu, kvalitetu sadržaja poput parkova i kafića, sigurnost grada, kulturne aktivnosti, zadovoljavajuće obrazovanje, manju prometnu gužvu u gradu, mogućnosti za mlade te mogućnost bavljenja poljoprivredom. Zanimljivo je što je značajan broj srednjoškolaca naveo da je razlog za ostanak u Glini lakoća pronalaska posla, odnosno prazna radna mjesta u Gradu Glina.

Slobodno vrijeme djece i mladih u Glini

Kako bismo osmislili optimalne preporuke o tome koje aktivnosti organizirati u Kući za kulturu i mlade, kod učenika osnovne i srednje škole smo ispitali čime se obično bave u slobodno vrijeme te koliko su zadovoljni ponudom određenih događanja i aktivnosti u Glini.

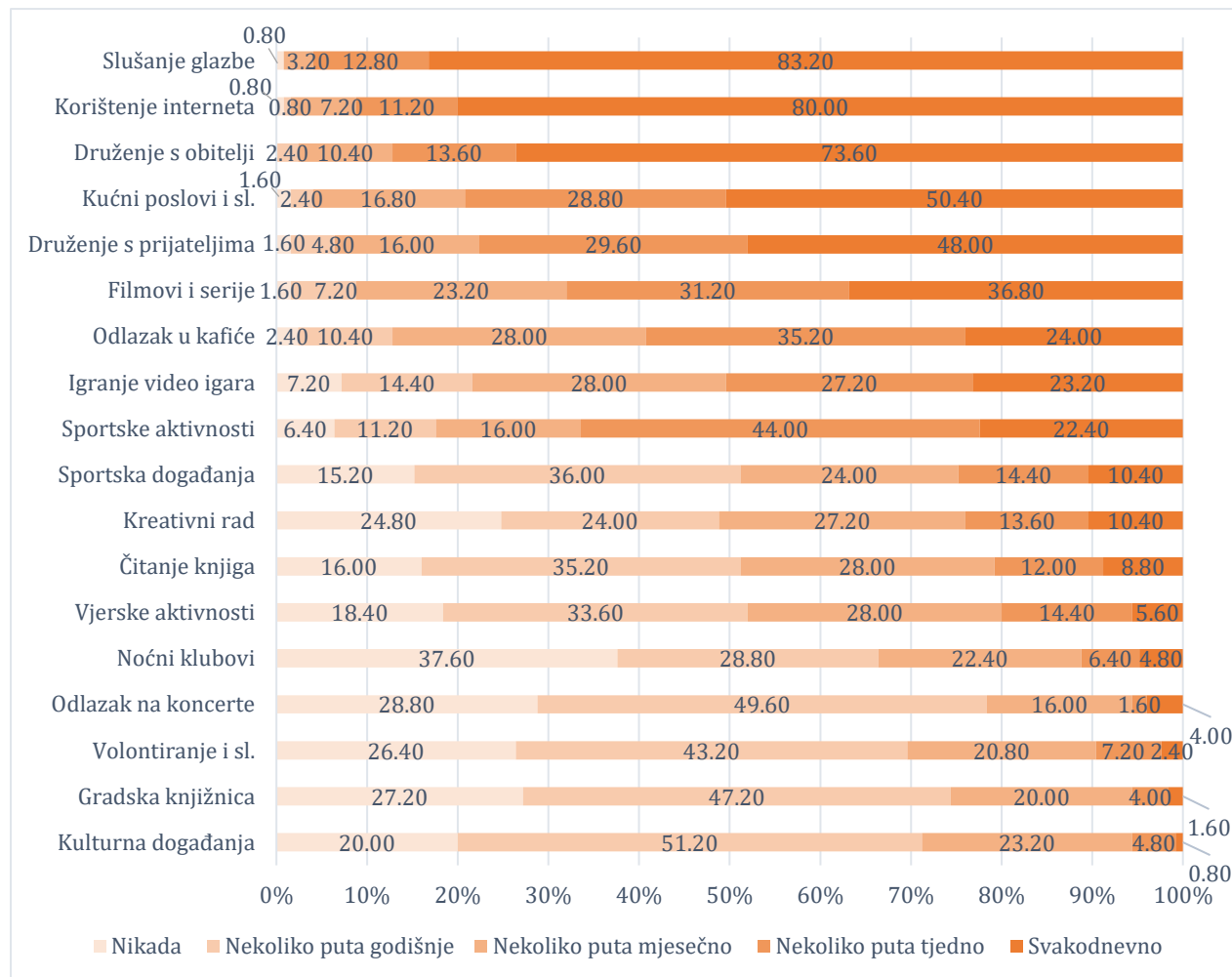
Slika 14

Grafički prikaz učestalosti pojedinih odgovora učenika osnovne škole u Glini na pitanje o tome koliko se često bave određenim aktivnostima (%)

Slika 15

Grafički prikaz učestalosti pojedinih odgovora učenika srednje škole u Glini na pitanje o tome koliko se često bave određenim aktivnostima (%)

Učenike u Glini pitali smo i kako provode slobodno vrijeme, odnosno koliko se često bave pojedinim aktivnostima. Rezultati pokazuju da su se osnovnoškolci, od svih navedenih aktivnosti, najčešće družili s obitelji; nekoliko puta tjedno ili češće se s obitelji družiti čak 93.69% učenika osnovne škole. Druga najčešća aktivnost za glinske osnovnoškolce bilo je provođenje vremena na internetu te je to nekoliko puta tjedno ili češće činilo njih 86.32%. Možemo uočiti da svi učenici osnovne škole barem ponekad provode vrijeme na internetu, odnosno da nijedan osnovnoškolac na pitanje o korištenju interneta nije odgovorio „Nikada“. Još neke od aktivnosti koje učenici navode kao svakodnevnne (s 50 i više posto odgovora „Svakodnevno“) su slušanje glazbe i igranje video igara te obavljanje kućnih i obiteljskih poslova, u kojem svakodnevno sudjeluje oko 50% učenika kako osnovne, tako i srednje škole u Glini.

Čak 73.11% osnovnoškolaca i 66.40% srednjoškolaca u Glini se nekoliko puta tjedno ili češće bavi sportskim aktivnostima, no iz toga proizlazi da se otprilike četvrtina osnovnoškolaca i čak trećina srednjoškolaca u Glini ne bavi sportom na tjednoj razini. Nadalje, u anketi je čak 27.08% glinskih osnovnoškolaca izjavilo da nikada ne čitaju knjige, a svakodnevno to čini njih 10.42%. Od ponuđenih aktivnosti, za učenike osnovne škole najmanje je učestala aktivnost izlazak u noćne klubove te možemo uočiti da njih 71.58% nikada ne ide u noćne klubove, što je i očekivano za njihov uzrast.

Učenici srednje škole izjavljuju da od navedenih aktivnosti najčešće slušaju glazbu – njih čak 83.20% navodi da to radi svakodnevno, a dodatnih 12.80% glazbu sluša nekoliko puta tjedno. Dakle, čak 96% glinskih srednjoškolaca, odnosno velika većina njih barem nekoliko puta tjedno ili češće sluša glazbu. Isto kao i kod učenika osnovne škole, provođenje vremena na internetu druga je najčešća aktivnost i za učenike srednje škole, budući da nekoliko puta tjedno ili svakodnevno na taj način provodi vrijeme njih 91.20%. Za razliku od učenika osnovne škole za koje je druženje s obitelji svakodnevno najučestalija aktivnost, možemo vidjeti da se na razini trenda učenici srednje škole nešto rjeđe druže s obitelji, odnosno njih 73.60% provodi vrijeme s obitelji svakodnevno. Nijedan srednjoškolac nije izjavio da sluša glazbu nekoliko puta godišnje, ni da se nikada ne druži s obitelji.

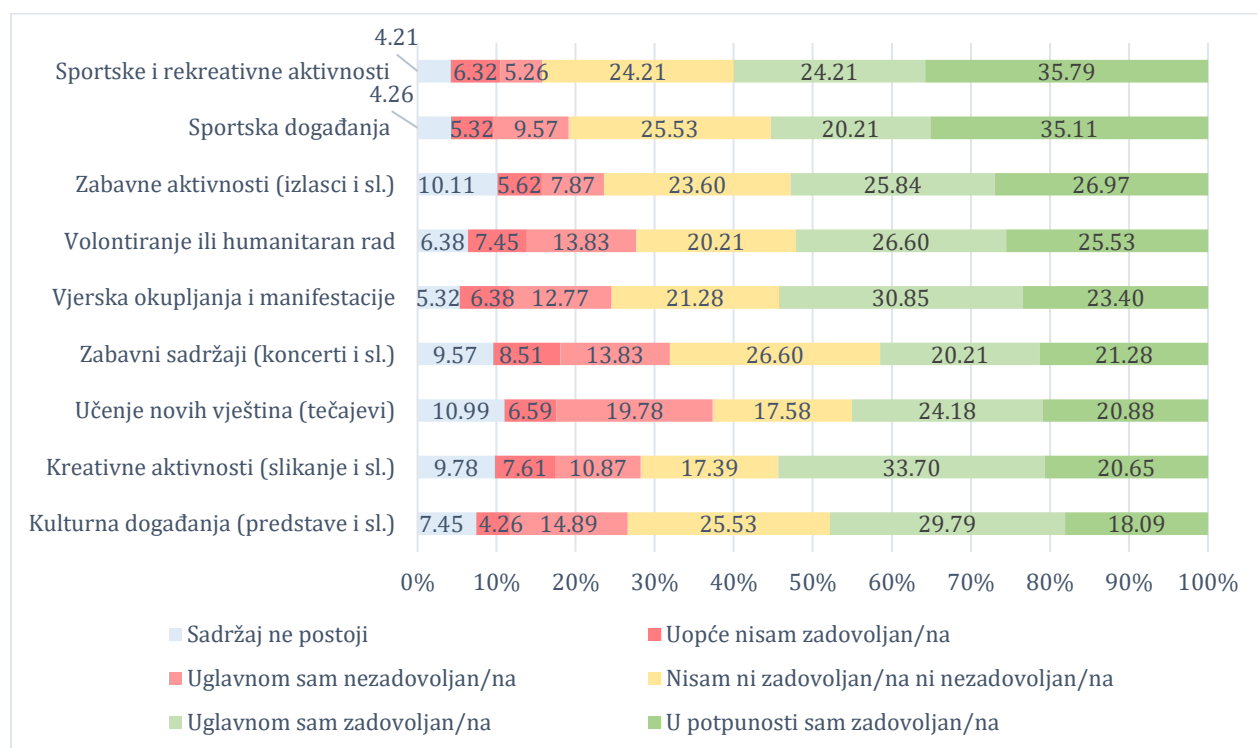
Posjećivanje kulturnih događanja je prema čestini odgovora svakodnevnog bavljenja aktivnošću kod učenika srednje škole procijenjeno kao najmanje učestala od ponuđenih aktivnosti, s tek 0.80% srednjoškolaca koji su izjavili da svakodnevno posjećuju takva događanja, dok 28.80% srednjoškolaca posjećuje kulturna događanja nekoliko puta mjesečno ili češće. Grafički prikazi čestine pojedinih odgovora učenika na pitanje o učestalosti bavljenja određenim aktivnostima nalaze se na Slici 14 za osnovnu školu te na Slici 15 za srednju školu.

Učenike u Glini pitali smo i koliko su zadovoljni ponudom određenih aktivnosti i događanja u Glini, a oni su odgovore davali na skali od 6 stupnjeva, pri čemu su se ponuđeni odgovori kretali od „Uopće nisam zadovoljan/na“ do „U potpunosti sam zadovoljan/na“, a mogli su označiti i opciju „Sadržaj ne postoji“. Na grafičkim prikazima na Slici 16 (osnovna škola) i Slici 17 (srednja škola) nalazi se učestalost pojedinih odgovora učenika.

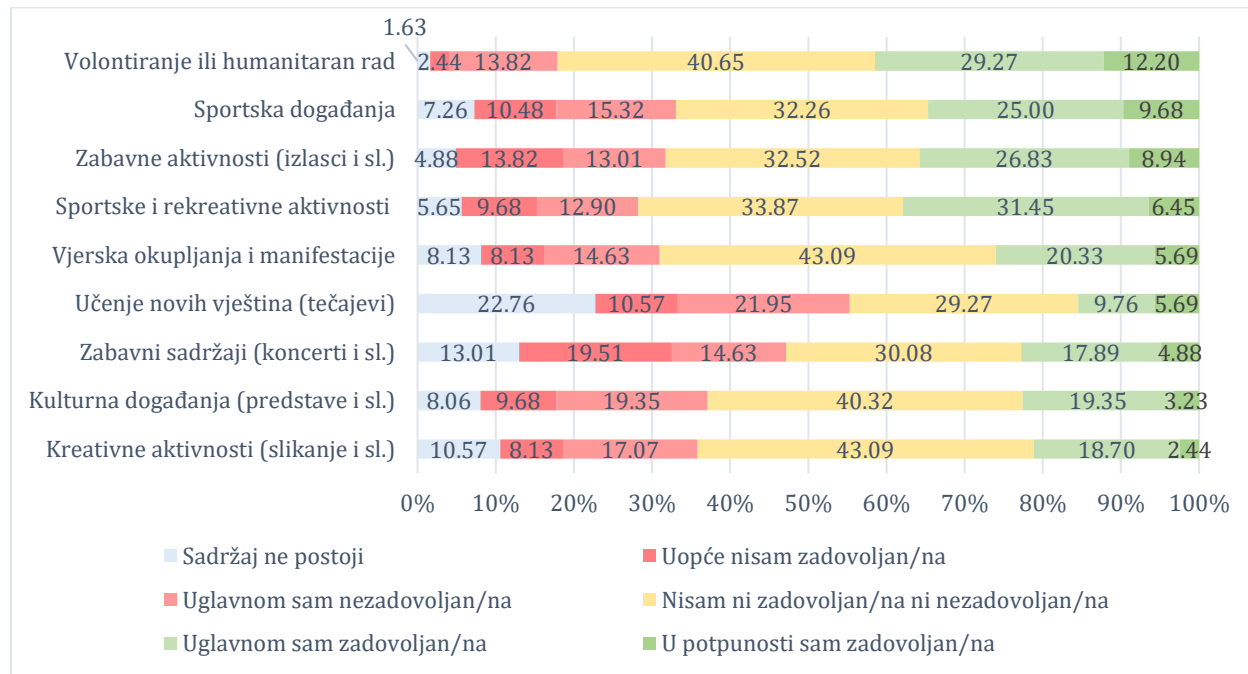
Slika 16

Grafički prikaz učestalosti pojedinih odgovora učenika osnovne škole u Glini na pitanje „Koliko si zadovoljan/na ponudom sljedećih događanja ili aktivnosti u Glini?“ (%)

Slika 17

Grafički prikaz učestalosti pojedinih odgovora učenika srednje škole u Glini na pitanje „Koliko si zadovoljan/na ponudom sljedećih događanja ili aktivnosti u Glini?“ (%)

Učenici osnovne škole izjavili su kako su najzadovoljniji ponudom sportskih i rekreativnih aktivnosti kao što su primjerice treninzi – čak 60% osnovnoškolaca izjavilo je da je uglavnom ili u potpunosti zadovoljno takvim aktivnostima u Glini. Samo 4.26% osnovnoškolaca za sportske i rekreativne aktivnosti navodi odgovor „Sadržaj ne postoji“, kao i 5.65% srednjoškolaca. Učenici srednje škole su najzadovoljniji ponudom, odnosno mogućnostima za volontiranje ili humanitarni rad u Glini - njih 41.47% je time uglavnom ili u potpunosti zadovoljno. Ako promatramo zbroj odgovora uglavnom i u potpunosti zadovoljnih učenika, možemo uočiti da učenici osnovne škole izjavljuju da su najmanje zadovoljni ponudom zabavnih sadržaja u Glini, kao što su koncerti i festivali – time je uglavnom ili u potpunosti zadovoljno njih 41.49%. Međutim, na Slici 14 je vidljivo da oko 60% učenika osnovne škole nikada ili samo nekoliko puta godišnje ide na koncerte. Također, više od četvrtine osnovnoškolaca navelo je da nisu ni zadovoljni, ni nezadovoljni ponudom zabavnih sadržaja u Glini, što može ukazivati i na to da je dio osnovnoškolaca nezainteresiran za takve sadržaje, očekivano s obzirom na njihovu dob.

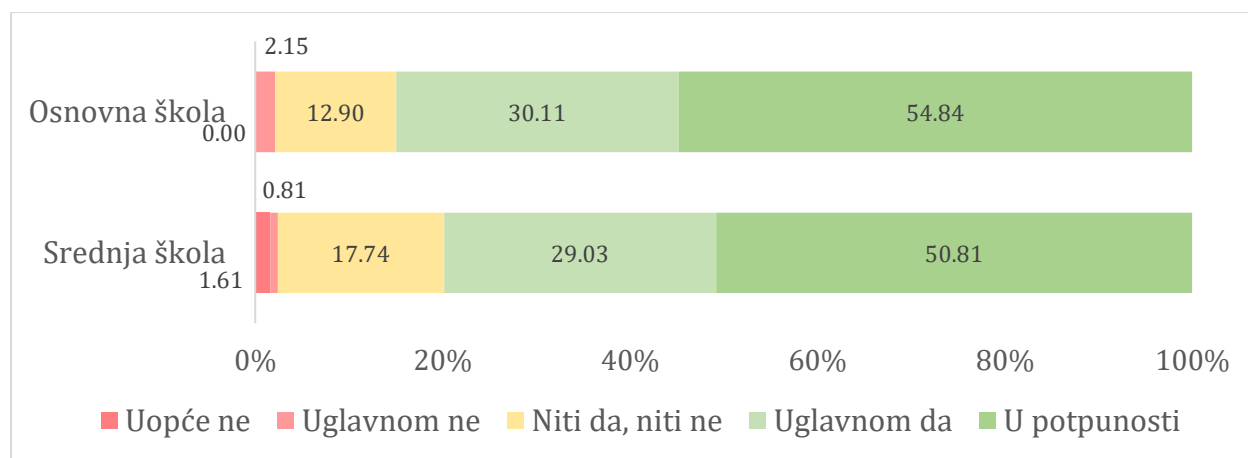
Kad su u pitanju glinski srednjoškcolci, možemo zaključiti da su najmanje zadovoljni ponudom, odnosno mogućnostima za učenje novih vještina, kao što su različiti tečajevi (npr. stranih jezika) i radionice, budući da je time uglavnom ili u potpunosti zadovoljno samo 15.45% srednjoškcolaca. I veliki broj učenika osnovne škole (njih preko 26%) je u potpunosti ili uglavnom nezadovoljno time. Zabrinjava podatak da čak 22.76% srednjoškcolaca i 10.99% osnovnoškcolaca u Glini izjavljuje da takav sadržaj (učenje novih vještina) u Glini ne postoji. Također, promatrajući ove grafičke prikaze možemo uočiti da su na razini trenda glinski osnovnoškcolci općenito zadovoljniji ponudom aktivnosti i događanja u Glini od srednjoškcolaca. Posebno je zabrinjavajući podatak da je oko 30 i više posto glinskih srednjoškcolaca uglavnom ili u potpunosti nezadovoljno, ili navode da pojedini sadržaji u Glini ne postoje za sve navedene aktivnosti i događanja u Glini, osim mogućnosti volontiranja.

Interes za otvaranje centra za mlade u Glini

Ispitali smo interes djece i mladih u Glini za otvaranje centra za mlade, njihov interes za aktivnu participaciju u organizaciji centra te aktivnosti kojima bi se voljeli baviti unutar centra.

Slika 18

Podržavanje ideje o otvaranju centra za mlade u Glini učenika osnovne i srednje škole (%)

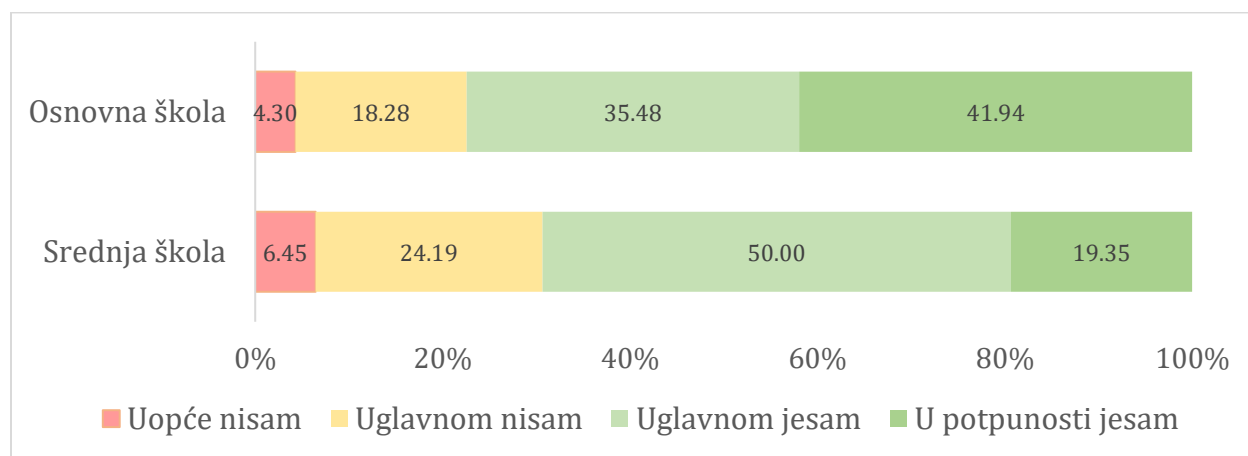

Čak 85% djece i mladih iz osnovne te 80% iz srednje škole uglavnom ili u potpunosti podržava ideju o otvaranju centra za mlade u Glini. Od 93 učenika osnovne škole, 79 njih u potpunosti ili uglavnom

podržava ideju otvaranja Centra, a od 124 učenika srednjih škole, u potpunosti ili uglavnom ovu ideju podržava njih 99. Ovi podaci ukazuju na visok interes mladih za inicijativu otvaranja centra za mlade u njihovoj lokalnoj zajednici.

Slika 19

Spremnost učenika osnovne i srednje škole na uključivanje u organiziranje rada centra za mlade u Glini (%)

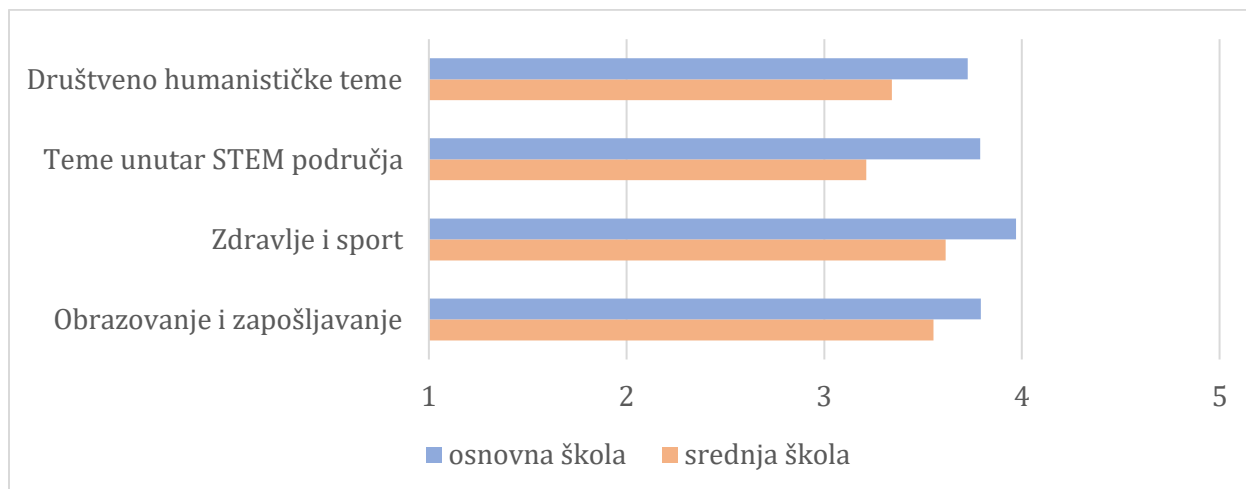
Čak 77% djece i mladih iz osnovne škole te 69% iz srednje škole uglavnom je ili u potpunosti spremno uključiti se u organiziranje rada centra. Ovi podaci pokazuju da djeca i mladi Gline prepoznaju vrijednost ovakve forme upravljanja centrom te su zainteresirani za aktivno uključivanje u rad centra za mlade.

Aktivnosti kojima se djeca i mladi žele baviti

Kako bismo saznali interesna područja djece i mladih Gline, pitali smo ih koliko bi bili zainteresirani za sudjelovanje u određenim aktivnostima koje se mogu organizirati unutar centra za mlade. Učenici su procjenu zainteresiranosti za određenu aktivnost davali na skali od pet stupnjeva, od „U potpunosti nezainteresiran/a“ do „U potpunosti zainteresiran/a“. Aktivnosti se mogu grupirati u četiri široke kategorije: društveno-humanističke teme, teme unutar STEM područja, zdravlje i sport te obrazovanje i zapošljavanje.

Slika 20

Prosječna zainteresiranost djece i mladih za četiri područja aktivnosti

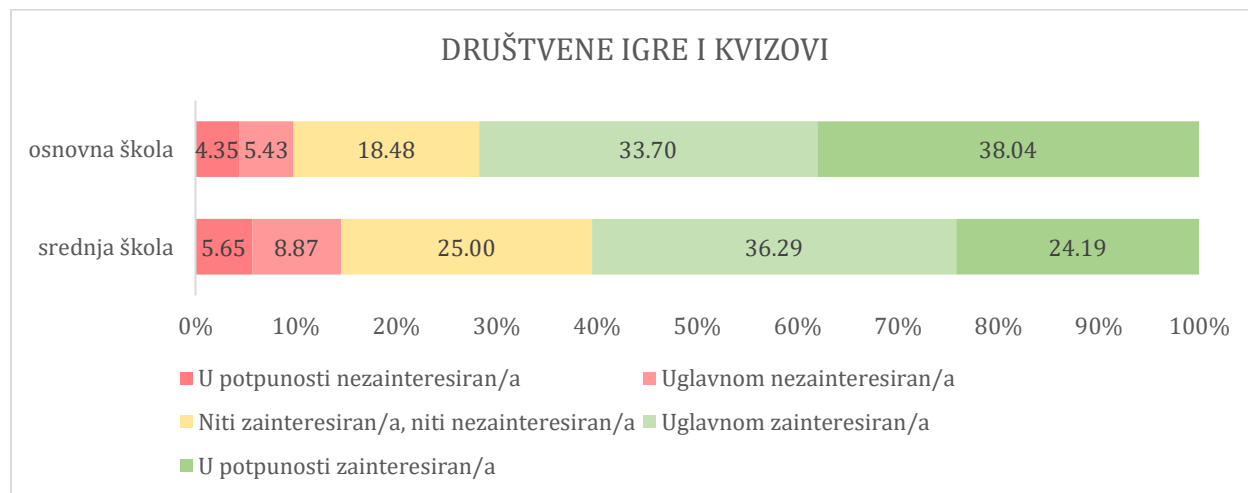
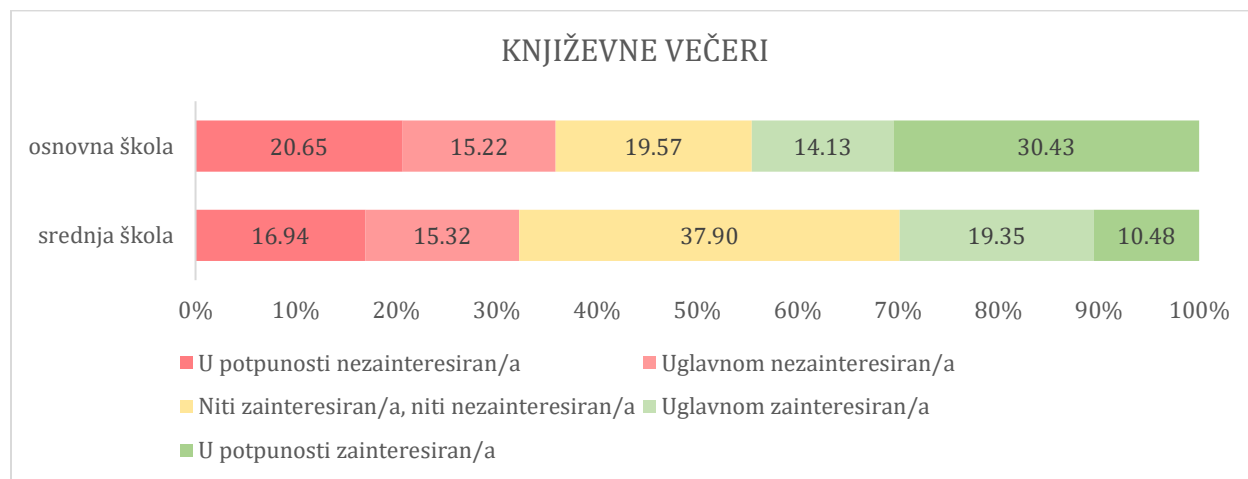
Na Slici 20 je prikazana prosječna zainteresiranost učenika osnovne i srednje škole u Glini za četiri široke kategorije aktivnosti. Djeca i mladi uglavnom su zainteresirani za sva područja aktivnosti, pri čemu je na razini trenda nešto manji prosječan interes učenika srednje škole za teme unutar STEM područja. Učenici osnovne škole, u usporedbi s učenicima srednje škole, iskazuju nešto veći interes za sva područja. Detaljniji opis interesa djece i mladih za zasebnu aktivnost unutar četiri široka područja prikazan je u nastavku.

Društveno-humanističke teme

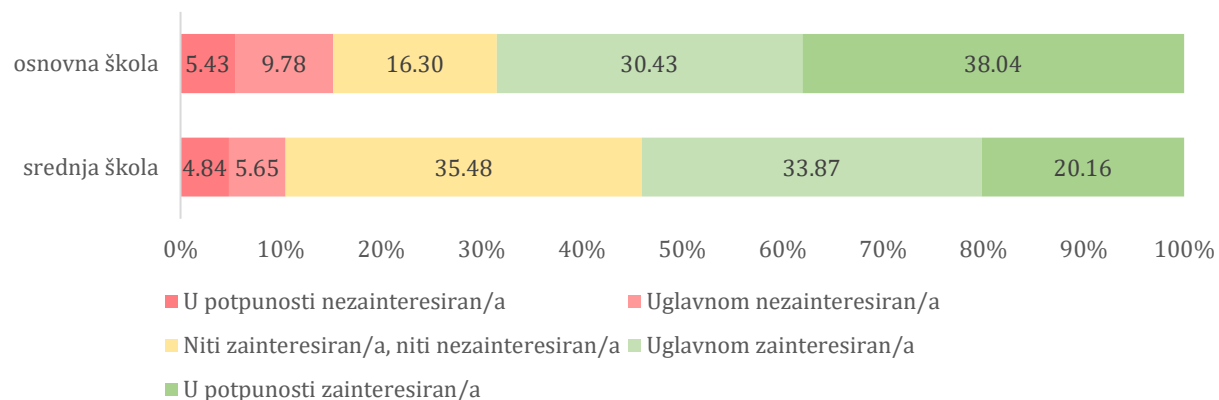
Unutar područja društveno-humanističkih tema, djecu i mlade smo pitali koliko bi unutar centra za mlade bili zainteresirani za književne večeri, društvene igre i kvizove, video i filmske radionice, umjetničke radionice te rasprave o aktualnim temama važnim za mlade i društvo.

Slika 21

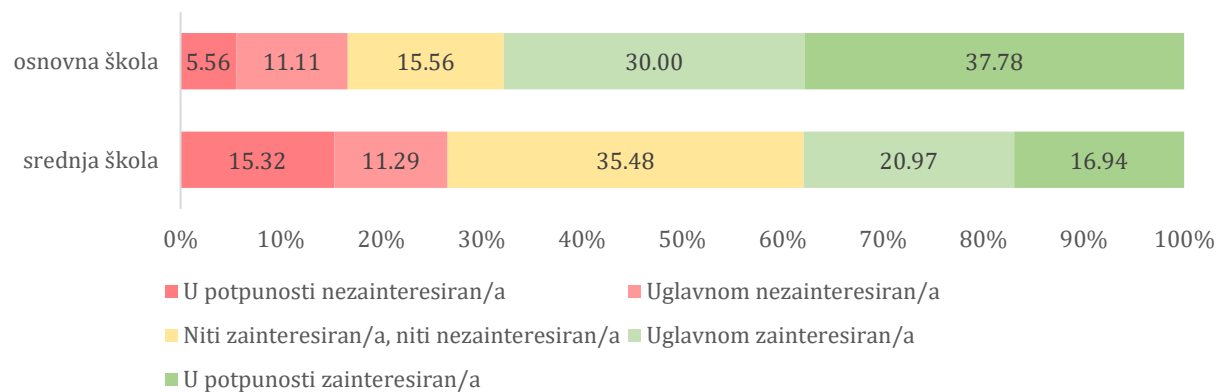
Prikaz zainteresiranosti učenika osnovne i srednje škole u Glini za pojedinu aktivnost unutar društveno-humanističkih tema (%)

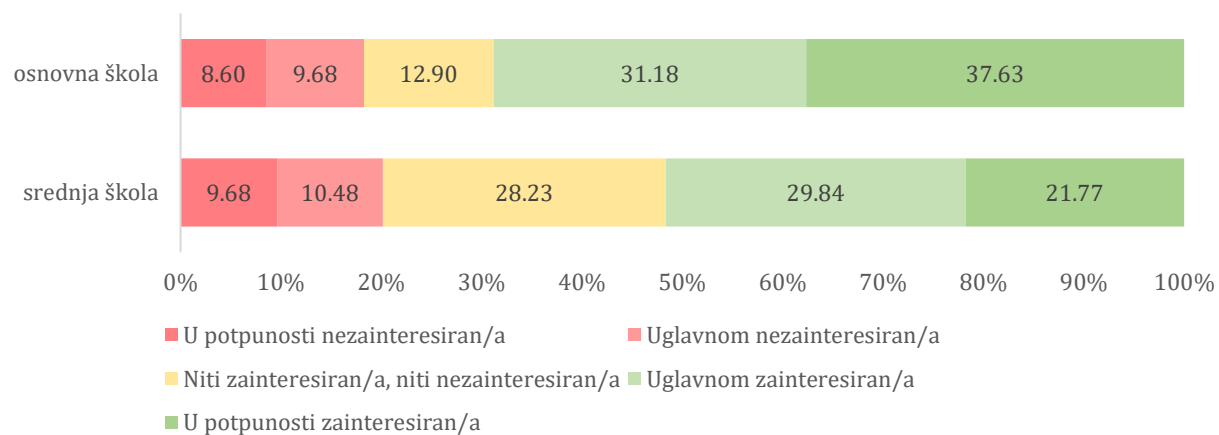
VIDEO I FILMSKE RADIONICE

UMJETNIČKE RADIONICE

RASPRAVE O AKTUALNIM TEMAMA VAŽNIM ZA MLADE I DRUŠTVO

Učenici osnovne škole iskazuju visok interes za sve navedene aktivnosti, pri čemu je oko 70% njih zainteresirano za sudjelovanje na umjetničkim radionicama, na video i filmskim radionicama, za igranje društvenih igara i sudjelovanje na kvizovima te na raspravama o aktualnim temama važnim za mlade. Nešto manji interes iskazuju za sudjelovanje na književnim večerima, za koje je zainteresirano 44% učenika osnovne škole. U pitanju otvorenog tipa učenici navode da bi unutar centra voljeli razgovarati o poljoprivredi i povijesti te da bi se voljeli baviti slikanjem i kreativnim radom, učenjem sviranja različitih instrumenata i učenjem stranih jezika. Osim toga, dvoje učenika navodi želju za volonterskim aktivnostima za pomoć starijima i siromašnima, a četvero prepoznaje društveni aspekt centra za mlade te bi se u centru voljeli družiti s vršnjacima.

Učenici srednje škole također iskazuju najmanji interes za sudjelovanje na književnim večerima, pri čemu 32% učenika u potpunosti ili uglavnom nije zainteresirana za ovu aktivnost. Druga najmanje poželjna aktivnost su umjetničke radionice, za koje je zainteresirano 38% srednjoškolaca. Oko 50% srednjoškolaca iskazuje interes za sudjelovanje na raspravama o aktualnim temama važnim za mlade te za video i filmske radionice, a najpopularnija aktivnost unutar ovog područja su društvene igre i kvizovi, za koje je zainteresirano 60% srednjoškolaca Gline. U pitanju otvorenog tipa, sedmero učenika srednje škole navodi želju za organiziranim zabavama za mlade (karaoke, plesne i disko večeri) te dvoje naglašava kako bi se voljeli unutar centra družiti i sklapati nova prijateljstva. Dvoje učenika iskazuje želju za volontiranjem, četvero za bavljenje umjetničkim aktivnostima (pjevanje, sviranje) te dvoje za igranjem društvenih igara.

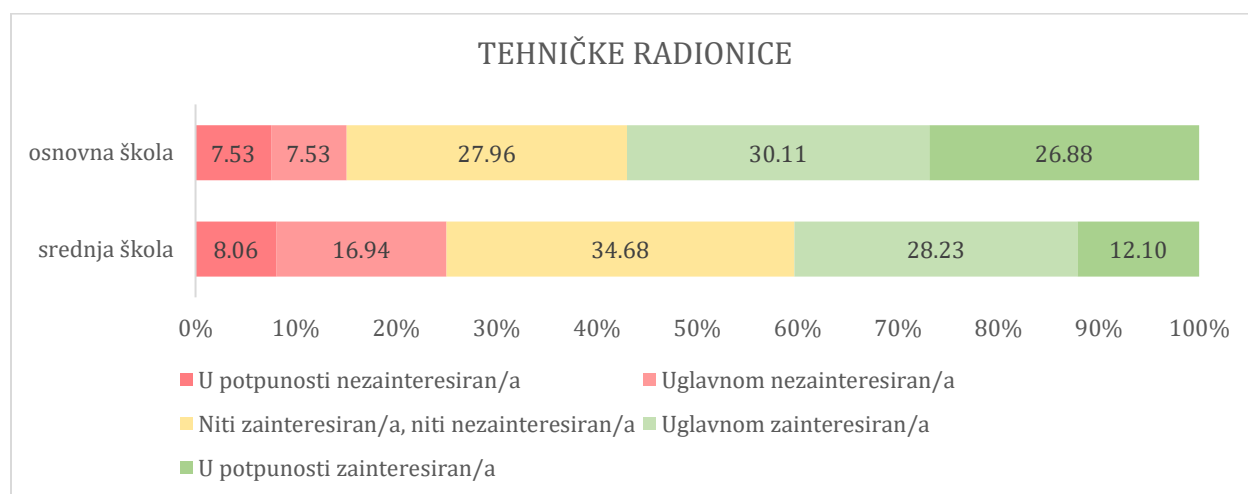
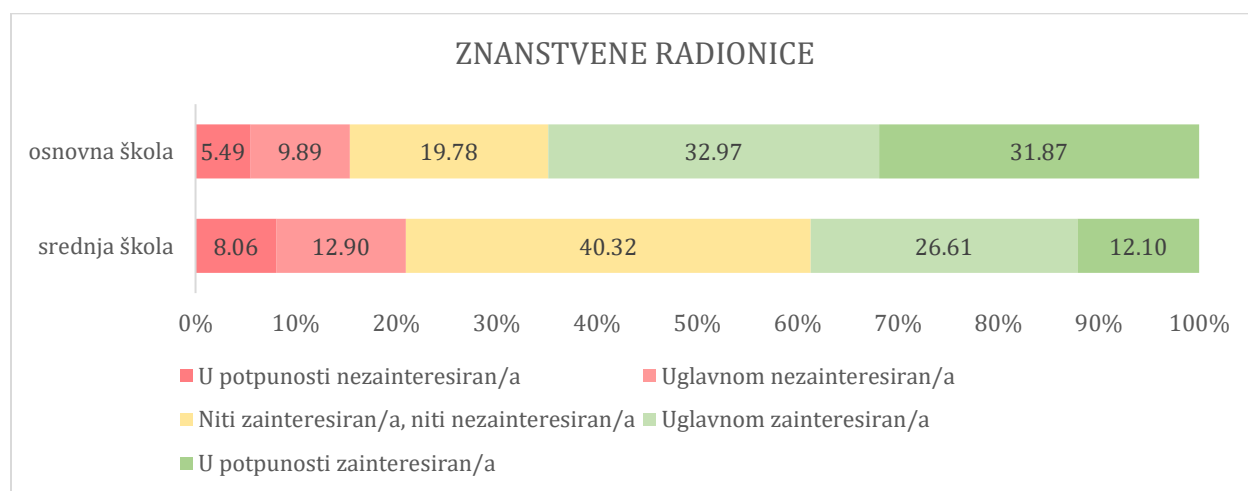

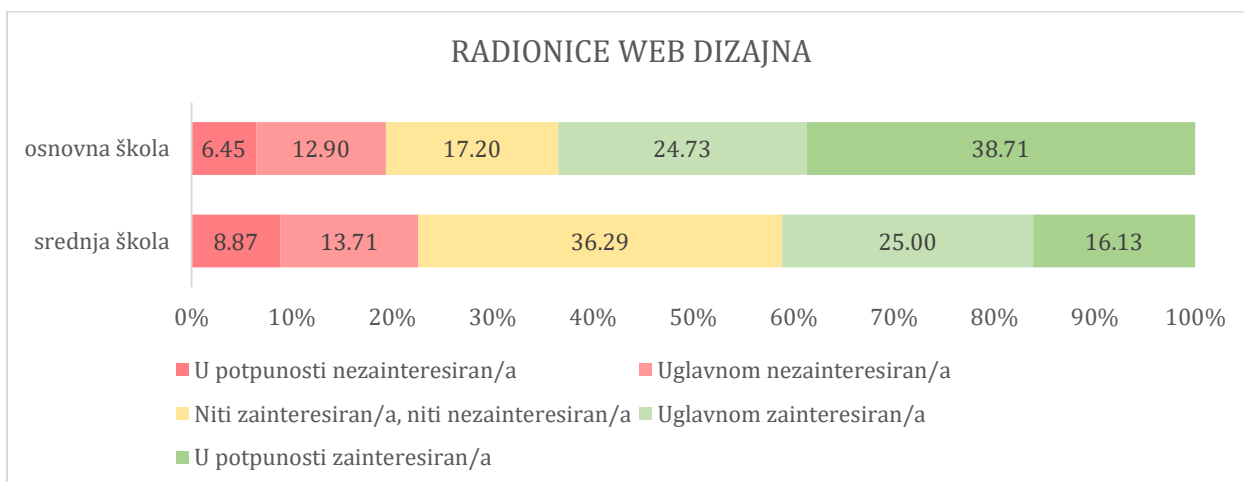
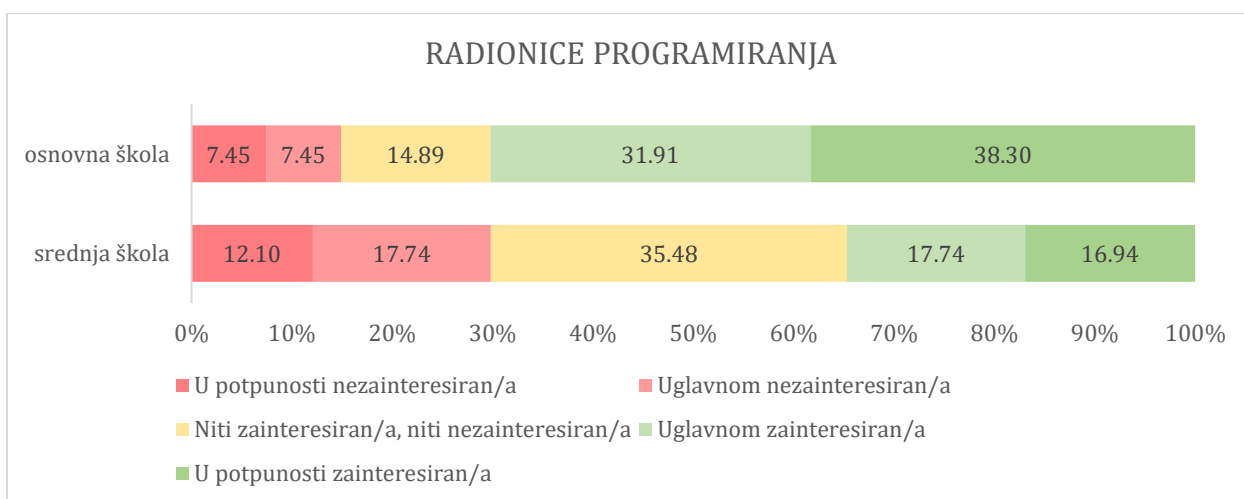
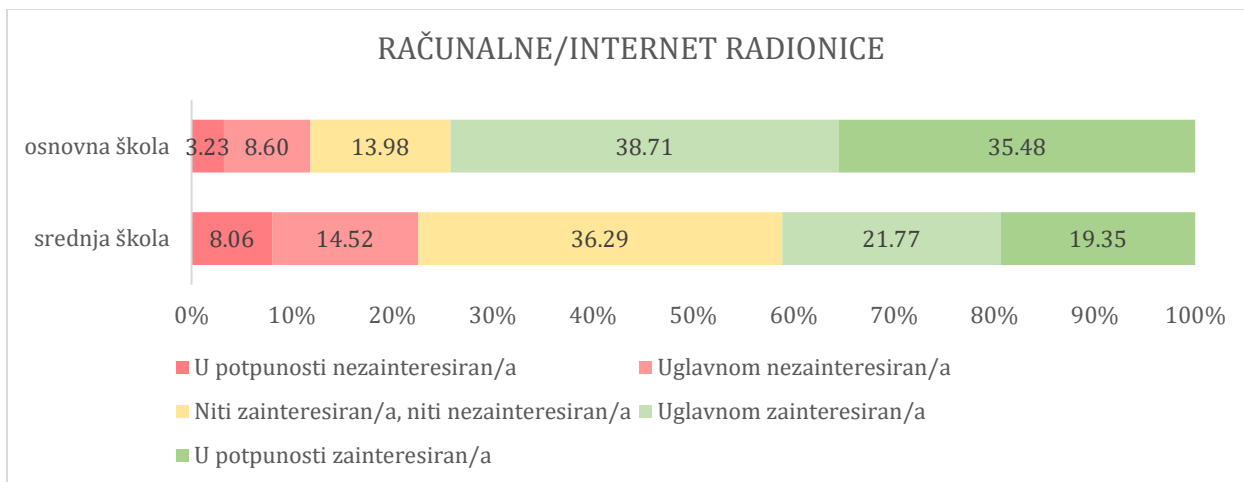
Teme unutar STEM područja

Unutar tema STEM područja, djecu i mlade smo pitali koliko bi unutar centra za mlade bili zainteresirani za znanstvene, tehničke, računalne/internet radionice te radionice programiranja i web dizajna.

Slika 22

Prikaz zainteresiranosti učenika osnovne i srednje škole u Glini za pojedinu aktivnost unutar STEM područja (%)

Učenci osnovne škole iskazuju visok interes za sudjelovanje na računalnim/internet radionicama te radionicama programiranja, pri čemu je 70% uglavnom ili u potpunosti zainteresirano za sudjelovanje na tim aktivnostima. Oko 60% učenika osnovne škole zainteresirano je za sudjelovanje

na znanstvenim radionicama i radionicama *web* dizajna, a 57% na tehničkim radionicama. U pitanju otvorenog tipa, četvero učenika navodi kako bi se unutar centra voljeli baviti aktivnostima na računalima (programiranje, igranje video igara).

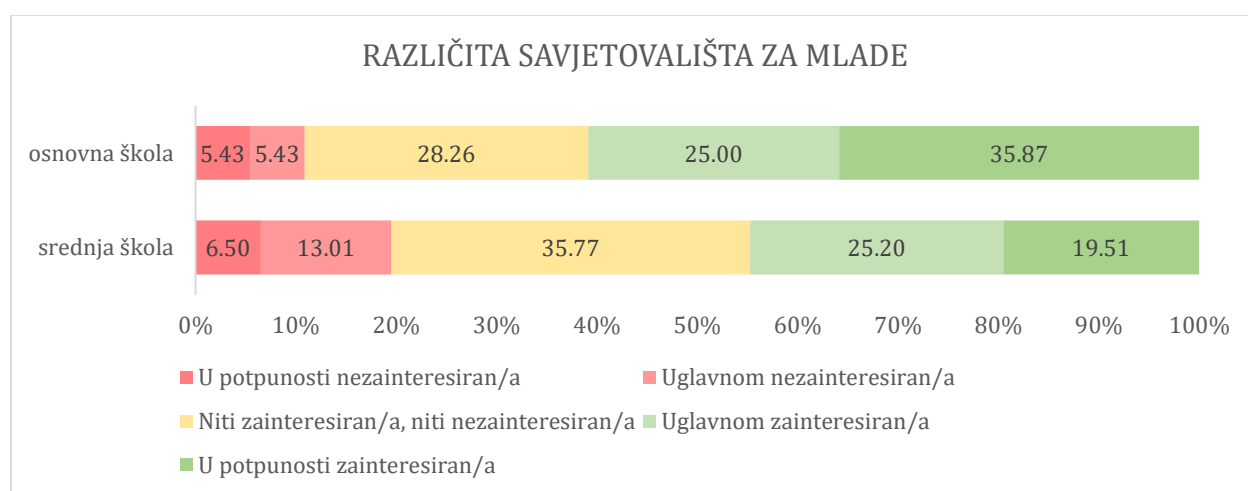
Oko 30-40% učenika srednje škole nije niti zainteresirano, niti nezainteresirano za navedene radionice, a istovremeno za njih 30-40% srednjoškolaca iskazuje visok do umjeren interes. Pri tome su radionice programiranja najmanje poželjne, dok je najviše srednjoškolaca zainteresirano za radionice *web* dizajna, tehničke radionice te računalne/internet radionice. U pitanju otvorenog tipa, dvoje učenika iskazuje želju za učenjem programiranja, *web* dizajna te igranjem video igara. Jedan učenik navodi želju za provođenjem znanstvenih istraživanja.

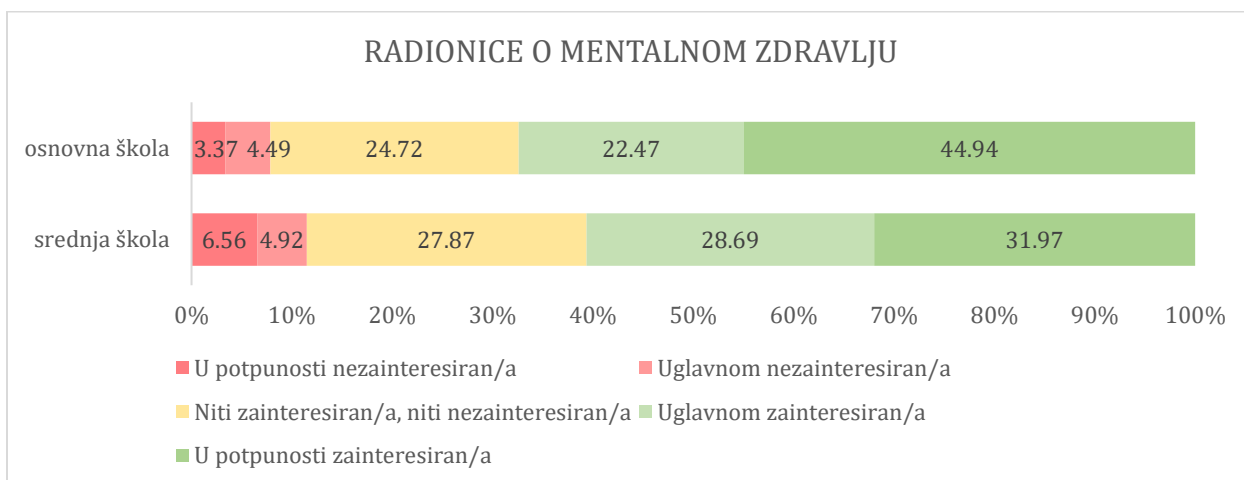
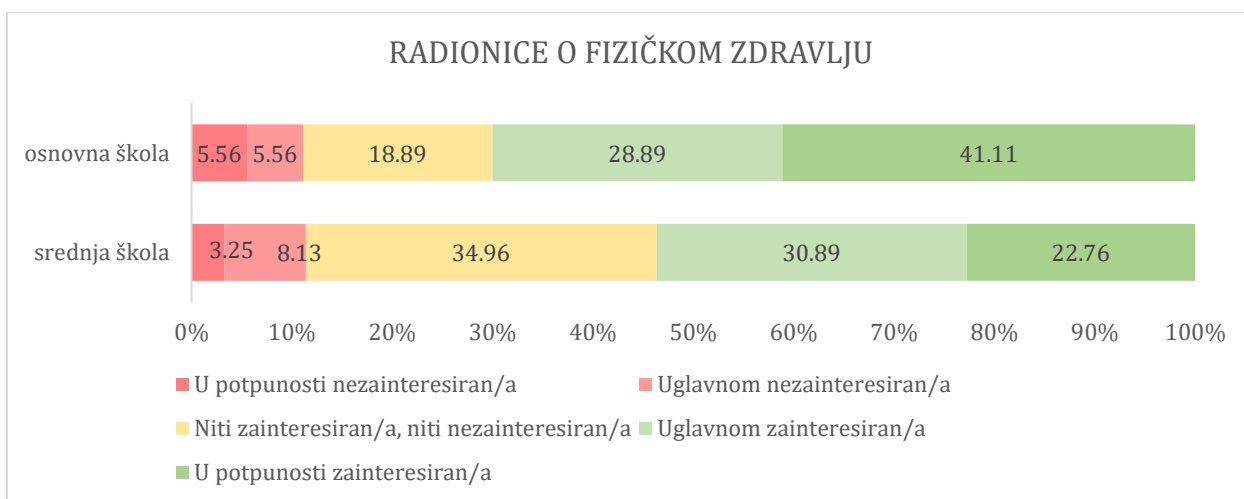
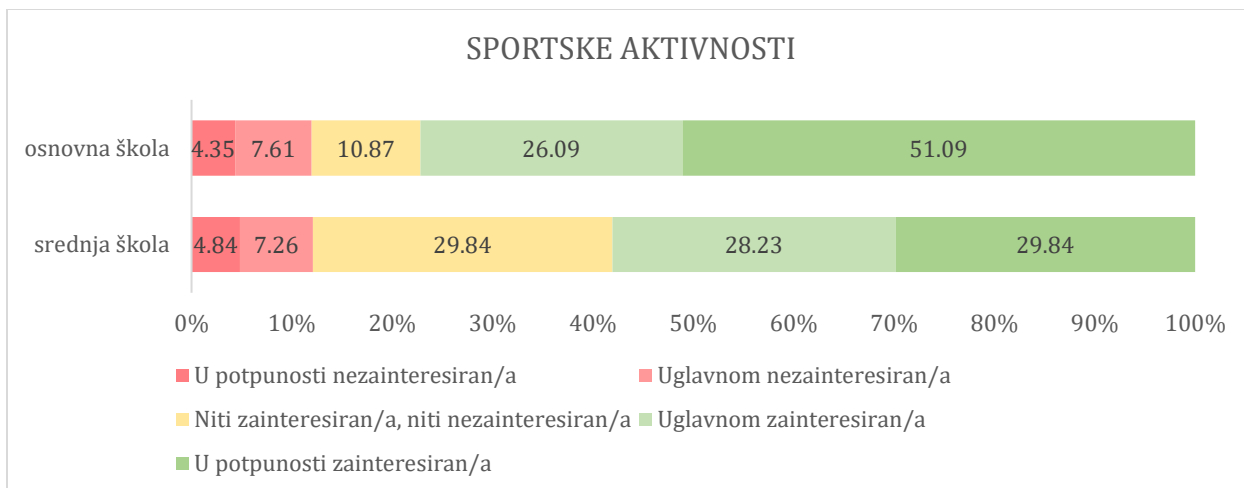
Zdravlje i sport

Unutar područja zdravlja i sporta, djecu i mlade smo pitali koliko bi unutar centra za mlade bili zainteresirani za različita savjetovišta za mlade, sportske aktivnosti te radionice o fizičkom i mentalnom zdravlju.

Slika 23

Prikaz zainteresiranosti učenika osnovne i srednje škole u Glini za pojedinu aktivnost unutar područja zdravlja i sporta (%)

Učenci osnovne škole posebno su zainteresirani za sudjelovanje na sportskim aktivnostima unutar centra (77% zainteresiranih učenika), a čak 51% učenika u potpunosti je zainteresirano za takve aktivnosti. Većina učenika osnovne škole zainteresirano je i za radionice o mentalnom i fizičkom

zdravlju (oko 70%) te za različita savjetovališta za mlade (61%). Unutar ovih aktivnosti, malen broj učenika uopće ili uglavnom nije zainteresirano za aktivnosti (oko 10%). U otvorenom pitanju o ostalim aktivnostima koje bi učenicima bile od interesa, čak 26 učenika navelo je želju za sportskim aktivnostima unutar centra, a od sportova su navodili tenis, badminton, nogomet, rukomet, klizanje i trampolin.

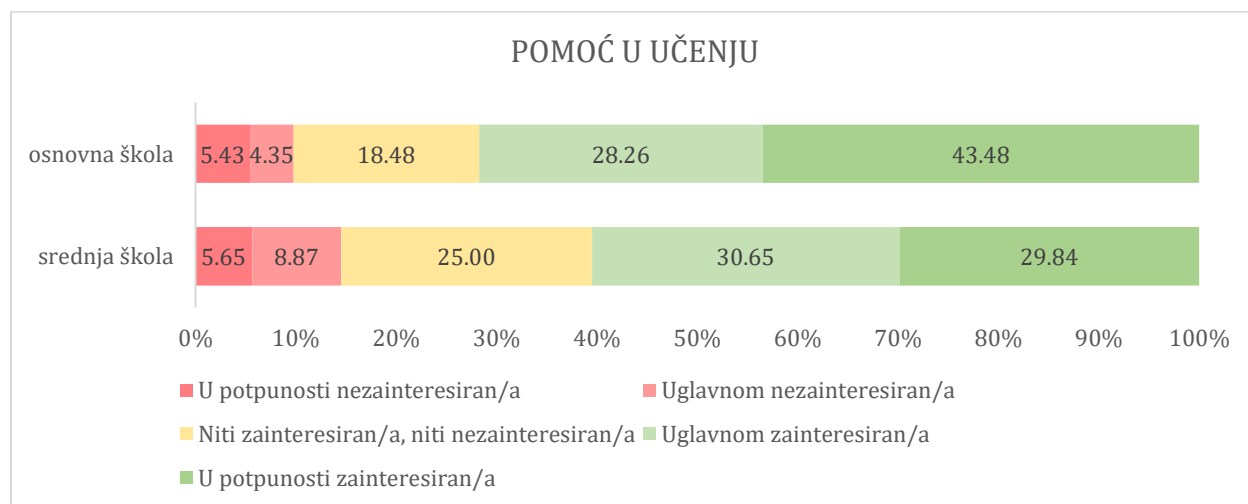
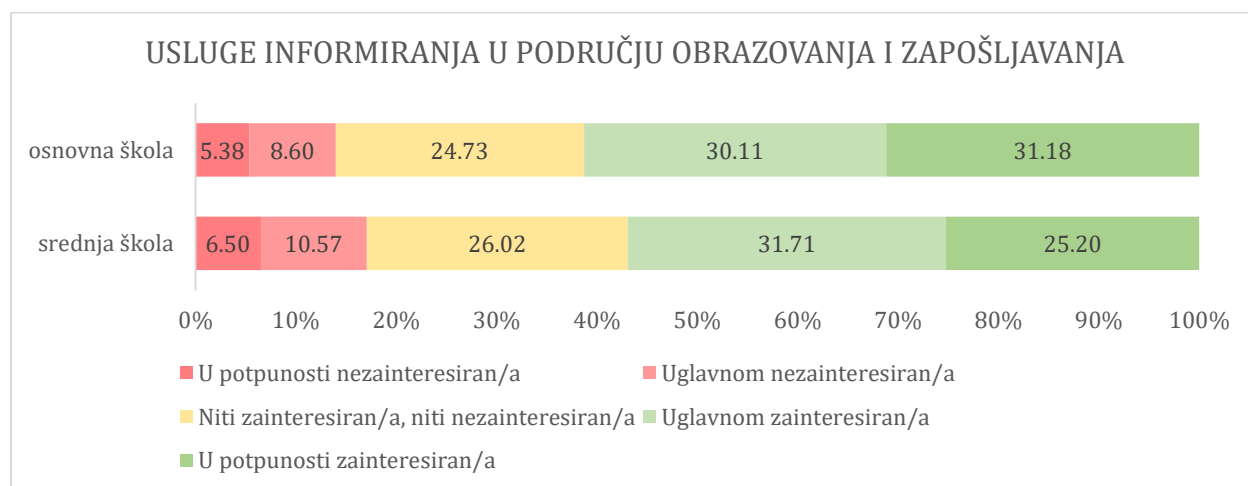
U odnosu na učenike osnovne škole, nešto je manje učenika srednje škole koji su uglavnom ili u potpunosti zainteresirani za aktivnosti sporta i zdravlja, ali svejedno je 45-60% srednjoškolaca zainteresirano za svaku navedenu aktivnost. Srednjoškolci iskazuju najveći interes za sportske aktivnosti te za radionice o mentalnom zdravlju, a najmanji za različita savjetovališta za mlade. U pitanju otvorenog tipa, čak 18 učenika iskazuje želju za sportskima aktivnostima, pri čemu najčešće spominju nogomet i borilačke sportove, a dvoje učenika spominje atletiku i šah. Jedan učenik navodi i želju za mogućnosti psihološke pomoći unutar centra.

Obrazovanje i zapošljavanje

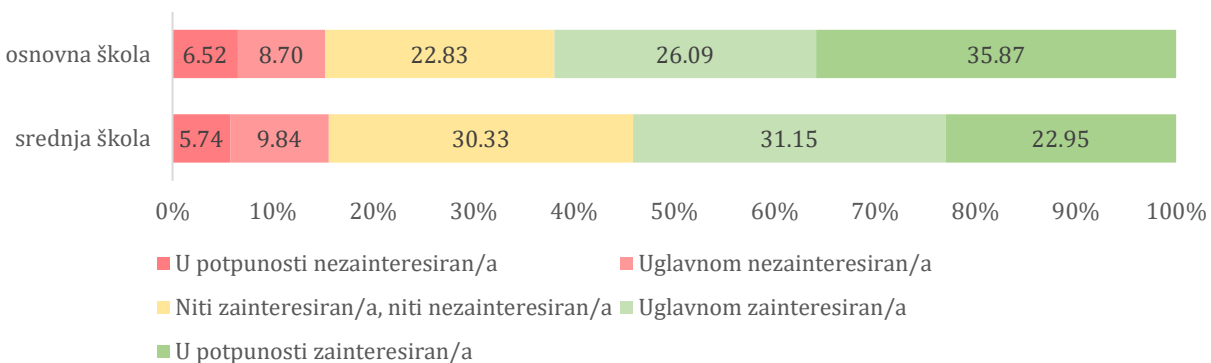
Unutar područja tema obrazovanja i zapošljavanja, djecu i mlade smo pitali koliko bi unutar centra za mlade bili zainteresirani za usluge informiranja u području obrazovanja i zapošljavanja, pomoć u učenju te sudjelovanja na radionicama na temu financijske i medijske pismenosti te radionice o poduzetništvu.

Slika 24

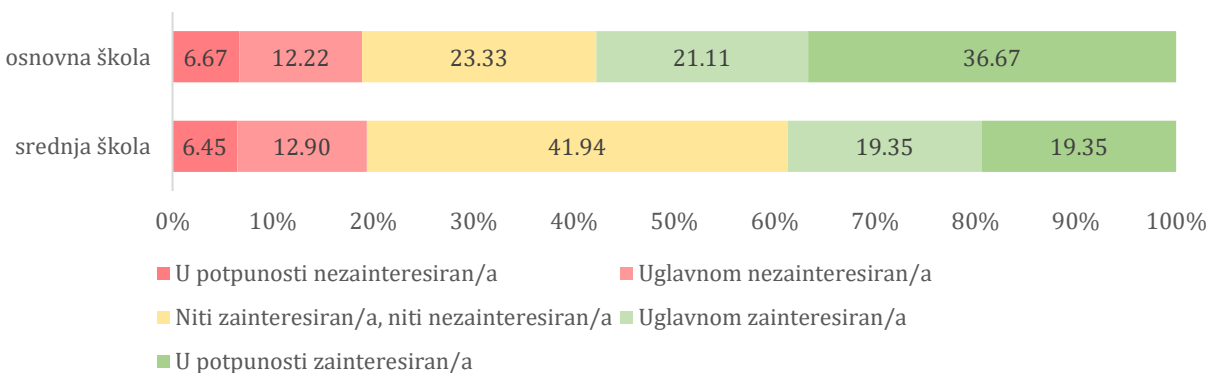
Prikaz zainteresiranosti učenika osnovne i srednje škole u Glini za pojedinu aktivnost unutar područja obrazovanja i zapošljavanja (%)

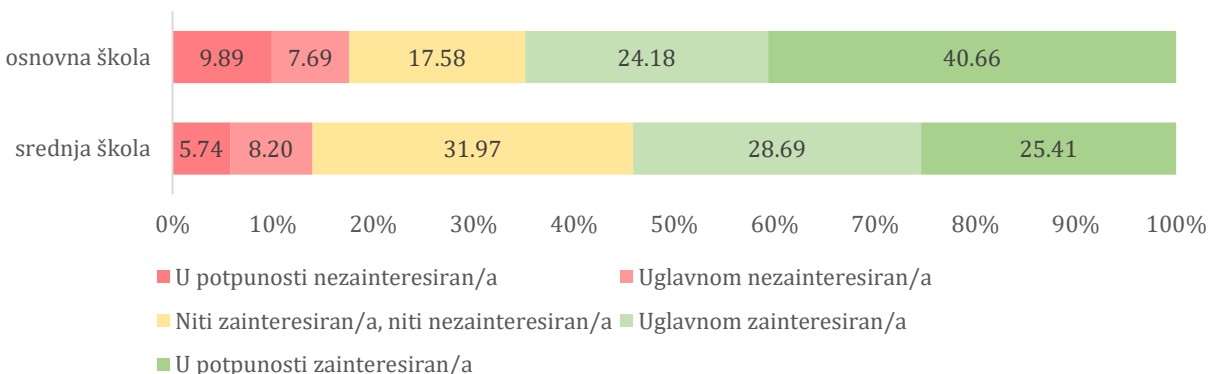
RADIONICE NA TEMU FINANCIJSKE PISMENOSTI

RADIONICE NA TEMU MEDIJSKE PISMENOSTI

RADIONICE O PODUZETNIŠTVU

Unutar navedene teme, najviše učenika osnovne škole (71%) iskazuje interes za usluge pomoći u učenju, pri čemu je čak 43% u potpunosti zainteresirano za takvu aktivnost. Ostale aktivnosti također su zanimljive učenicima osnovne škole, s oko 60% učenika koji su za njih uglavnom ili u potpunosti zainteresirani.

Oko 50-60% učenika srednje škole iskazuje da su uglavnom ili u potpunosti zainteresirani za navedene aktivnosti, uz iznimku radionica na temu medijske pismenosti, za koju je zainteresirano 38% učenika, koliko ih približno iskazuje i da za aktivnost nisu niti zainteresirani, niti nezainteresirani. Srednjoškolci, slično kao i učenici osnovne škole, iskazuju visok interes za pomoć u učenju, s 30% učenika koji su u potpunosti zainteresirani. U pitanju otvorenog tipa, jedan učenik je naveo interes za radionicu o samozapošljavanju te jedan interes za učenje o financijskoj pismenosti.

Zaključak i implikacije

Većina ispitanih učenika u Glini navodi da u školu ide pješice – čak 45.10% osnovnoškolaca i 36.84% srednjoškolaca. Na drugom mjestu po učestalosti je za učenike i osnovne i srednje škole odgovor da ih netko vozi automobilom u školu – na taj način do škole putuje 26.47% osnovnoškolaca i 25.56% srednjoškolaca. Za učenike osnovne i srednje škole u Glini na trećem mjestu po učestalosti kao način putovanja do škole je školski autobus te tako do škole putuje 24.51% učenika osnovne i 23.31% učenika srednje škole u Glini. Manji broj glinskih srednjoškolaca, njih 13.53%, putuje u školu međugradskim prijevozom. Nadalje, samo 3.92% učenika osnovne škole u Glini putuje do svoje škole biciklom.

S obzirom na to da većina učenika u Glini navodi da do svoje škole dolazi pješice, ne čudi podatak da većini učenika (61.76% osnovnoškolaca i 47.37% srednjoškolaca) put od kuće do škole uobičajeno traje manje od 10 minuta. Otprilike četvrtina učenika osnovne i srednje škole u Glini putuje do svoje škole između 10 i 20 minuta, a gotovo petina srednjoškolaca u Glini putuje do škole 20 do 30 minuta. Možemo primijetiti da samo manji broj osnovnoškolaca putuje do svoje škole dulje od 20 minuta, njih 15.68%. Također, vrlo mali broj srednjoškolaca navodi da putuje do škole dulje od pola sata, tek njih nešto više od 8%.

Kad je u pitanju prometna povezanost naselja u kojem žive s njihovom školom, možemo uočiti da su učenici u Glini općenito zadovoljni istom, neovisno radi li se o osnovnoškolcima ili srednjoškolcima, budući da je više od polovine učenika osnovne (68%) i srednje (51.88%) škole navelo da su uglavnom ili u potpunosti zadovoljni prometnom povezanošću svog naselja i škole. Manjina učenika navodi da u potpunosti ili uglavnom nisu zadovoljni prometnom povezanošću svog naselja sa školom – tako izjavljuje 10% učenika osnovne i 14.29% učenika srednje škole u Glini. Iz prosječnih rezultata učenika osnovne i srednje škole vidljivo je da su oba uzrasta učenika u prosjeku zadovoljna prometnom povezanošću naselja u kojem žive sa svojom školom te da su, na razini trenda, učenici

osnovne škole u prosjeku nešto zadovoljniji navedenom prometnom povezanošću od učenika srednje škole.

Vežano uz dobrobit djece i mladih u Glini, čini se da učenici u prosjeku iskazuju umjerenu do višu razinu subjektivne dobrobiti. Pri tome treba istaknuti da trend rezultata ukazuje na manju subjektivnu dobrobit učenika srednje škole, što je i u skladu s globalnim trendovima pada subjektivne dobrobiti s porastom dobi djece i adolescenata (npr. Gregory i sur., 2021). U pogledu usamljenosti, rezultati su slični onima subjektivne dobrobiti – i osnovnoškolci i srednjoškolci u Glini u prosjeku imaju rezultate ispod srednje vrijednosti skale usamljenosti, sugerirajući niže razine usamljenosti.

Ipak, valja istaknuti sljedeće – gotovo 10% osnovnoškolaca te 18.3% srednjoškolaca iskazuje niske razine subjektivne dobrobiti, dok oko 15% njih i u osnovnoj i srednjoj školi iskazuje visoke razine usamljenosti. Učenici u ovim kategorijama predstavljaju rizične skupine, s obzirom na povezanost niskih razina subjektivne dobrobiti i visokih razina usamljenosti s negativnim životnim ishodima, poput kvalitete života, simptomima anksioznosti i depresije te sniženim samopouzdanjem (Forte i sur., 2022; Zou i sur., 2022; Xerxa i sur., 2021). Sukladno tome, aktivnosti vezane uz promoviranje i podržavanje mentalnog zdravlja djece i mladih u Glini poželjno je ugraditi u sve aktivnosti i programe koji se s djecom i mladima odvijaju u sklopu udruga civilnog društva.

Nadalje, kada su djeca i mladi procjenjivali koji su to najzastupljeniji problemi u njihovom okruženju, sudionici koji pohađaju osnovnu školu istaknuli su konzumiranje duhanskih proizvoda i alkohola, neodgovorno ponašanje u prometu, konzumiranje droga, vršnjačko nasilje i probleme mentalnog zdravlja. Mladi u srednjoj školi ukazali su na nedostatak mjesta za izlaske i druženje, uz konzumaciju duhanskih proizvoda.

Prilikom odgovaranja na pitanja o njihovoj budućnosti djeca i mladi u Glini, kako u osnovnoj, tako i u srednjoj školi, kao najpoželjnije mjesto za rad i život najčešće navode neko drugo mjesto u Hrvatskoj te svoju budućnost za 20 godina također najčešće vide van Gline, ali u drugom mjestu u Hrvatskoj. Pri tome, 36.36% učenika osnovne škole u Glini te 32.56% učenika srednje škole u Glini svoju budućnost vidi van Hrvatske, što je u usporedbi s vrijednosti od 46.3% dobivene na nacionalno reprezentativnom uzorku učenika trećih razreda srednje škole u 2022. (korištenjem istog pitanja) nešto manji postotak djece i mladih s namjerom migracije iz Hrvatske (Matković i sur., u tisku). Samo 19.19% osnovnoškolaca i 10.85% srednjoškolaca svoju budućnost vidi u Glini.

Analizom razloga preseljenja iz Gline je vidljivo da učenici osnovne i srednje škole gotovo sve razloge preseljenja iz Gline smatraju umjereno ili uglavnom važnima, a to se ponajviše odnosi na slabu

zdravstvenu skrb, slabu kvalitetu obrazovanja, nedostatak prilika za daljnje obrazovanje ili usavršavanje, teškoće pronalaska posla, teškoće rješavanja stambenog pitanja te nedostatak zabavnih sadržaja. Kao razloge ostanka učenici najčešće navode povezanost s obitelji i bliskim prijateljima koji žive u Glini, privrženost gradu i kvalitetu života, a nekoliko srednjoškolaca iz Gline posebice ističu broj slobodnih radnih mjesta u Glini.

Čini se da većina djece i mladih iz Gline ima namjeru napuštanja Gline, no većina ipak želi ostati u Hrvatskoj. Iz odgovora učenika na pitanja o razlozima preseljenja i razlozima ostanka je vidljivo da su bliski odnosi jedini razlog zadržavanja u Glini, dok s druge strane postoje brojni faktori vezani uz njihov odlazak. Djeci i mladima u Glini je potrebno pokazati da se na području Gline radi na pitanjima poboljšanja zdravstva, a dodatnu podršku im treba pružiti vezano uz kvalitetu obrazovanja (kroz širu ponudu obrazovnih programa, dodatnih edukacija i usavršavanja), kao i vezano uz probleme stanovanja, odnosno povoljnog najma ili sufinanciranja prve nekretnine. Također, iako neki mladi navode da je u Glini moguće jednostavno pronaći posao, pitanje je na koje sektore i zanimanja se to odnosi. Djeci, a posebice mladima, potrebno je osigurati zabavne sadržaje i aktivnosti kako bi mogli zadovoljiti svoje potrebe za socijalnom interakcijom, opuštanjem i provođenjem kvalitetnog slobodnog vremena. Konačno, potrebno je poučavati i usmjeravati mlade na aktivno djelovanje u zajednici, kako bi u većoj mjeri osnažili njihovu identitetsku pripadnost lokalnoj zajednici te kako bi se djeca i mladi osjećali potaknutima na proaktivno djelovanje u istoj.

Promatrajući strukturu slobodnog vremena djece i mladih u Glini, vidljivo je da učenici osnovnoškolskog uzrasta u Glini slobodno vrijeme najčešće provode družeći se s obitelji. Na taj način svakodnevno provodi vrijeme njih 78.95%. Srednjoškolci u Glini navode slušanje glazbe kao aktivnost kojom se najčešće bave te čak njih 83.20% izjavljuje da slušaju glazbu svakodnevno. Vrlo velik broj učenika u Glini navodi da svakodnevno provodi vrijeme na internetu (71.58% učenika osnovne i 80% učenika srednje škole) te je provođenje vremena na internetu tako druga najčešća aktivnost u slobodno vrijeme za učenike oba uzrasta u Glini. Također, zabrinjava podatak da se među najučestalijim aktivnostima glinskih učenika oba uzrasta ne nalaze sportske aktivnosti ili bilo kakav oblik fizičke aktivnosti te da postoji otprilike četvrtina učenika osnovne i trećina učenika srednje škole u Glini koja se ne bavi sportom na tjednoj razini. Aktivnost kojom se najrjeđe bave učenici osnovne škole je, očekivano, izlazak u noćne klubove, koje njih 71.58% nikada ne posjećuje. Aktivnost koju su učenici srednje škole najrjeđe naveli kao onu kojom se svakodnevno bave je posjećivanje kulturnih događanja.

Osnovnoškolci u Glini najzadovoljniji su ponudom sportskih i rekreativnih aktivnosti – 60% ih je u potpunosti ili uglavnom zadovoljno ponudom takvih aktivnosti (kao što su primjerice različiti sportski treninzi). Samo 4.2% osnovnoškolaca i 5.6% srednjoškolaca u Glini je odgovorilo da takav sadržaj, odnosno sportske aktivnosti, ne postoje. Stoga možemo zaključiti da određena ponuda sportskih i rekreativnih aktivnosti ipak postoji te da razlog relativno velikog broja učenika koji se rijetko bavi sportskim aktivnostima nije u nedostatku sportskih aktivnosti, već u nekim drugim faktorima. Učenici srednje škole najzadovoljniji su mogućnostima volontiranja ili uključivanja u humanitarni rad u Glini – 41.5% srednjoškolaca je izjavilo da su time uglavnom ili u potpunosti zadovoljni.

Učenici osnovne škole najmanje su zadovoljni ponudom zabavnih sadržaja, samo ih je 41.49% uglavnom ili u potpunosti zadovoljno time, dok su srednjoškolci najmanje zadovoljni mogućnostima za učenje novih vještina – time je uglavnom ili u potpunosti zadovoljno samo 15.45% učenika srednje škole u Glini. Nadalje, čak 22.76% srednjoškolaca i 10.99% osnovnoškolaca navodi da mogućnosti za učenje novih vještina u Glini ne postoje.

Učenici osnovne i srednje škole u Glini jasno podržavaju otvaranje centra za djecu i mlade, pri čemu 85% učenika osnovne i 80% učenika srednje škole uglavnom ili u potpunosti podržava navedenu ideju. Čak 77% djece i mladih iz osnovne škole te 69% iz srednje škole uglavnom je ili u potpunosti spremno uključiti se u organiziranje rada centra. Za pojedine aktivnosti koje centar može pružiti, učenici su generalno zainteresirani, pri čemu su na razini trenda više zainteresirani učenici osnovne, u usporedbi s učenicima srednje škole. Učenici osnovne škole iskazuju najveći interes za sportske aktivnosti, računalne/internet radionice, radionice programiranja, pomoć u učenju te igranje društvenih igara i sudjelovanje na kvizovima. Učenici srednje škole iskazuju najveći interes za pomoć u učenju, igranje društvenih igara i sudjelovanje na kvizovima te za radionice o mentalnom zdravlju i sportske aktivnosti. Učenici osnovne i srednje škole prepoznaju društveni aspekt centra za mlade te iskazuju interes za druženje i upoznavanje vršnjaka u centru.

Implikacije i preporuke za otvaranje i rad Kuće za kulturu i mlade

S obzirom na prikazane rezultate, prepoznate su slijedeće implikacije te su osmišljene preporuke vezane uz otvaranje i rad Kuće za kulturu i mlade u Gradu Glina:

- Organizacija prijevoza učenika koji inače putuju automobilom, školskim autobusom ili međugradskim prijevozom u školu do Kuće za kulturu i mlade u Glini, s naglaskom na prijevoz za one učenike koji putuju iz drugih naselja i gradova do Gline, kako bi aktivnosti u KKM bile dostupne svima
- Organizacija primarnih i sekundarnih preventivnih programa - programa, radionica i edukacija usmjerenih na psihoedukaciju i osnaživanje dobrobiti kod djece i mladih
- Besplatna i dostupna savjetodavna pomoć djeci i mladima
- Zagovaranje poboljšanja zdravstvene skrbi u Glini
- Podizanje informiranosti djece i mladih o resursima vezanim uz mentalno zdravlje koji su im dostupni
- Organizacija druženja djece i mladih u vidu različitih aktivnosti, s ciljem umanjenja osjećaja usamljenosti i poticanja njihovog socio-emocionalnog razvoja i dobrobiti
- Pridavanje posebne pažnje i osjetljivost u radu sa skupinama koje su u povećanom riziku za poteškoće mentalnog zdravlja (npr. djeca i mladi s posebnim potrebama, djeca nižeg socioekonomskog statusa, djevojčice, djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi, djeca pripadnici nacionalnih manjina, djeca tražitelji međunarodne zaštite, djeca ekonomskih migranata i izbjeglica itd.)
- Edukacija učitelja, nastavnika, ali i roditelja o važnosti mentalnog zdravlja te podržavanju mentalnog zdravlja kod djece i mladih
- Zagovaranje jačanja suradnje udruga civilnog društva, škola, zdravstvenih ustanova te lokalne zajednice u području mentalnog zdravlja mladih
- Organizacija radionica prevencije i intervencije usmjerenih na najveće probleme djece i mladih Gline (konzumiranje duhanskih proizvoda i alkohola, neodgovorno ponašanje u prometu, konzumiranje droga, vršnjačko nasilje i probleme mentalnog zdravlja)
- Pružanje dodatnih edukacija i stručnih usavršavanja mladima u Glini s ciljem podržavanja njihovog osobnog razvoja te jačanja kompetencija potrebnih za njihov daljnji obrazovni i profesionalni razvoj
- Pružanje usluga besplatnog i dostupnog profesionalnog savjetovanja i usmjeravanja za mlade
- Poticanje interesa za čitanje kod djece i mladih
- Pružanje pomoći u učenju za učenike osnovne i srednje škole

- Organizacija radionica vezanih uz zapošljivost mladih i uz to povezane vještine (npr. upoznavanje s procesom pronalaska posla i tržištem rada, pisanje životopisa i motivacijskih pisama)
- Organizacija radionica vezanih uz jačanje poduzetničke kompetencije te upoznavanje i povezivanje djece i mladih s lokalnim poduzetnicima i drugim akterima u području gospodarstva
- Organizacija računalnih/internet radionica, radionica programiranja i tehničkih radionica s obzirom na visok interes mladih za navedene teme
- Informiranje djece i mladih o mogućnostima subvencioniranja prve nekretnine/smještaja te zagovaranje takvih mogućnosti u javnom prostoru
- Otvaranje prostora za zabavne i kulturne aktivnosti djece i mladih te organizacija takvih aktivnosti uz pomoć djece i mladih te lokalne zajednice (npr. koncerti, predstave, disko večeri, igranje društvenih igara, kvizovi i sl.)
- Uključivanje djece i mladih u Glini u život lokalne zajednice kroz volontiranje i djelovanje u zajednici, s ciljem profesionalnog i emocionalnog povezivanja sa zajednicom
- Uključivanje djece i mladih u Glini u organizaciju kulturnih događanja koja bi se održavala u Glini, kao što su izložbe, različite predstave i slično, pri čemu bi djeca i mladi bili i organizatori događanja (uz pomoć odraslih), ali i oni koji izlažu svoje radove i nastupaju
- Omogućavanje većeg izbora besplatnih sportskih aktivnosti djeci i mladima, kako financijske prilike u obitelji ne bi bile prepreka uključivanju djece i mladih u sport
- Kontinuirano praćenje potreba i interesa djece i mladih s ciljem izrade programa rada KKM-a

Literatura

- Cauberghe, V., Van Wesenbeeck, I., De Jans, S., Hudders, L., i Ponnet, K. (2021). How adolescents use social media to cope with feelings of loneliness and anxiety during COVID-19 lockdown. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 24(4), 250-257.
- Forte, C., O'Sullivan, D., McDowell, C., Hallgren, M., Woods, C., i Herring, M. (2022). Associations between screen-time, physical activity and depressive symptoms differ based on gender and screen-time mode. *European Child & Adolescent Psychiatry*.
<https://doi.org/10.1007/s00787-022-02080-w>
- Goossens, L. (2018). Loneliness in adolescence: Insights from Cacioppo's evolutionary model. *Child Development Perspectives*, 12(4), 230-234. <https://doi.org/10.1111/cdep.12291>
- Gregory, T., Sincovich, A., Brushe, M., Creedy, D., Collier, L. R., Grace, B. S., Monroy, N. S., i Brinkman, S. (2021). Basic epidemiology of wellbeing among children and adolescents: A cross-sectional population level study. *SSM-Population Health*, 15, 100907.
<https://doi.org/10.1016/j.ssmph.2021.100907>
- Matković, M., Gregurović, M., i Šabić, J. (u tisku). Equitably undeterred? Persistence of education mobility and migration intent among upper secondary education students throughout the COVID-19 pandemic. *International Journal of Sociology of Education*.
- McDowell, I. (2010). Measures of self-perceived well-being. *Journal of Psychosomatic Research*, 69(1), 69-79. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychores.2009.07.002>
- Siva, N. (2020). Loneliness in children and young people in the UK. *The Lancet Child & Adolescent Health*, 4(8), 567-568. [https://doi.org/10.1016/S2352-4642\(20\)30213-3](https://doi.org/10.1016/S2352-4642(20)30213-3)
- Twenge, J. M., Spitzberg, B. H., i Campbell, W. K. (2019). Less in-person social interaction with peers among U.S. adolescents in the 21st century and links to loneliness. *Journal of Social and Personal Relationships*, 36(6), 1892-1913. <https://doi.org/10.1177/0265407519836170>
- Wongpakaran, N., Wongpakaran, T., Pinyopornpanish, M., Simcharoen, S., Suradom, C., Varnado, P., i Kuntawong, P. (2020). Development and validation of a 6-item Revised UCLA Loneliness Scale (RULS-6) using Rasch analysis. *British Journal of Health Psychology*, 25(2), 233-256.

World Health Organization. (1998). *Wellbeing measures in primary health care/the DepCare Project: report on a WHO meeting: Stockholm, Sweden, 12–13 February 1998 (No. WHO/EURO: 1998-4234-43993-62027)*. World Health Organization. Regional Office for Europe.

Xerxa, Y., Rescorla, L. A., Shanahan, L., Tiemeier, H., i Copeland, W. E. (2021). Childhood loneliness as a specific risk factor for adult psychiatric disorders. *Psychological Medicine*, 1–9. <https://doi.org/10.1017/S0033291721001422>

Zou, Z., Xiang, J., Wang, H., Wen, Q., i Luo, X. (2022). Association of screen time-based sedentary behavior and the risk of depression in children and adolescents: Dose-response meta-analysis. *Archives of Clinical Psychiatry (São Paulo)*, 48, 235–244. <https://doi.org/10.15761/0101-60830000000314>